

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZOMBAT 1925 október 3.

265. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délután
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. .: Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

A kisantant és a magyarság

„A szerb-horvát megegyezés nagy hatalmat csinált a kisantantból” — mondja Radics István genfi utjáról hazatérve. Azt hiszik, ez a megállapítás pregnáns kifejezése, jellegzetes összefoglalása mindannak, amit a genfi konferencia nyújtott Radicsnak s amit Radics adott — a genfi konferenciának. Mert az tagadhatatlan, a genfi konferencia békeszínpadán Radics volt a primadonna. A népszerűségnek nem utolsó fokmérője a karikatúrák száma. S alig volt amerikai lap, amelyik ne mutatta volna be képen, írásban, vagy képes ábrázolásban a horvát parasztvezért. Riporterok, fotografusok, karikatúra rajzolók jártak nyomában, minden mozdulatát följegyezték, minden szavát leírták. Nem, a választások előtt a zagrebi rendőrség nem járt úgy nyomában, mint ahogy Genfben kísérték az európai nyilvánosság ténnyezői.

A kisantant tehát Radics megítélése szerint nagy hatalommá vált a szerb-horvát megegyezés által. Ez a megegyezés tartós lesz, — mondotta Radics a hozzáintézett kérdésre — hiszen csak mi ronthatnánk el. Ma még nem a nemzetközi diplomácia elismerése, csupán a tények, az erőviszonyok és uralmi szempontok léptette nagy hatalommá a kisantantot. Amde, ha a szerb-horvát megegyezés tette Angliával és Franciaországgal egyenrangúvá az utódállamoknak ezt a szövetségét s ha a szerb-horvát megegyezésnek ezt a nemzetközi sikerét csak azok tudnák elrontani, akik kiverekedtek, akkor nemcsak a horvátoknak, nemcsak a szerbeknek, nemcsak nekünk magyaroknak, de a kisantantnak is érdeke, hogy nagy hatalmi állásának bázisa: a szerb-horvát megegyezés érintetlenül, korlátozás nélkül, a szónak és szándéknak százszázalékos teljességével valósuljon meg.

A szerb-horvát megegyezés szövegét nem ismeri még a nyilvánosság, de Radics, akit a legkompetensebb kommentatornak kell tartani, mert a szerb-horvát megegyezés az ő személyes ténye is volt, nem fukarkodott nyilatkozataiban felvilágosítást adni a megegyezés tartalmáról s arról, ami a megegyezésből következik. Politikusok megítélhetik pártszempontok szerint azt a megegyezést, mi csak azt tudjuk, hogy ha annak végrehajtásában hűek maradnak a megegyezés szavaihoz s hűek maradnak ahhoz az intencióhoz, ami mellett Radics már nem egy alkalommal tett vallo-

mást, akkor Pasicsnak és Radicsnak békekötése valóban nemcsak a szerb és horvát népnek, hanem a szerbek, horvátok és szlovének királyságának is békéje lesz.

A szerb-horvát béke — Radics István szerint — türelmesebb, békésebb és megértőbb nemzetiségi politika kurzusát jelenti. Ha végrehajtják Radics István értelmezése szerint azt a megegyezést, akkor az SHS. királyság kisebbségei több békéhez, több nyugalomhoz, jobb tisztviselőkhöz jutnak. A kisantantot nagy hatalommá a szerb-horvát megegyezés léptette elő, mely a magyarságnak is több jogot és bőkezűbb méltányosságot ígér. A kisantant nagy hatalmi ál-

lása így függ össze a magyar sorsal. Amit Radics a Népszövetségben látott, mindaz bizonyára csak hangsúlyozni fogja azt a követelést, hogy a szerb-horvát megegyezés békeszerü áldásából ne zárják ki a szerbek és horvátok hazájának magyar anyanyelvű állampolgárait se. Ha Radics elérte genfi szereplésével azt, hogy a nemzetközi nyilvánosság elismerje az SHS. királyság békeszeretét, akkor tegyék lehetővé a mi számunkra is azt, hogy fentartás nélkül, őszinte meggyőződéssel csatlakozhassunk az európai nyilvánosság elismeréséhez. A békeszeretet ne csak kifelé nyilatkozzék meg, hanem befelé is.

formálja a miniszterium ügyeiről és így nem tud pártjának semmiről se referálni. Kujundzsics emiatt rendkívül hevesen kifakadt és kijelentette, hogy ha a mostani állapot nem változik meg, akkor kénytelen lesz lemondani. Az ellentét híre futótüzként terjedt el politikai körökben és különösen Pribicsevicsék részéről különböző messze-menő kombinációkra ad alkalmat

Nincsic meg van elégedve a genfi eredményekkel

Nincsic külügyminiszter pénteken délelőtt fogadta Gavrilovics Pante athéni jugoszláv követet, akinek instrukciókat adott az október 15-én megkezdődő jugoszláv—görög tárgyalások ügyében. A külügyminiszter közvetlen környezetéből eredő információ szerint egyébként Nincsic dr. nagyon meg van elégedve a genfi népszövetségi közgyűlés eredményeivel és kijelentette, hogy Genfben meg lehetett állapítani, megnyit emelkedett az állam tekintélye az utóbbi időben. Hangsúlyozta még Nincsic, hogy Radics Istvánnal minden nehézség nélkül működhetett együtt és Radics minden esetben támogatta a külügyminiszter törekvéseit.

Nincsic egyébként a szombat délelőtti minisztertanácson referálni fog a genfi utjáról. A minisztertanács után a külügyminiszter a sajtó képviselőit fogadja és informálja őket a genfi konferencia eredményeiről.

Nincsic Genfből való elutazása előtt a *Gazette de Lausanne* munkatársának interjút adott.

— Ki kell emelnem azt a tényt — mondta Nincsic — hogy a Genfben való tartózkodás a legtöbb európai külügyminiszternek módot adott számos függő kérdésnek közvetlen megbeszélés útján való elintézésére vagy legalább is azok kedvező rendezésének előkészítésére.

Nincsic ezután nyilatkozatot tett azokról a megbeszélésekről, melyeket Rentisz görög külügyminiszterrel folytatott, majd ezt mondta:

— Walkó magyar külügyminiszterrel megegyeztünk abban, hogy még ez év vége előtt tárgyalásokat kezdünk új kereskedelmi szerződés megkötése céljából.

Végül Nincsic a következőket jelentette ki:

— Ami a kisantantot illeti, három külügyminiszterének egyidőben való genfi tartózkodása lehetővé tette, hogy a kisantant formális konferenciát tartson. Ducáva és Benessel országaink minden külpolitikai kérdését megbeszéljük, még pedig a szívélyesség és nyíltság szellemében, amely a kisantant minden előző összejövését is jellemezte.

A királyi pár visszaérkezett Beogradba

Szombat délelőtt ül össze a minisztertanács

A királyi pár pénteken éjszaka fél tizenkettőkor érkezett meg dalmáciai utjáról Beogradba. A királyi pár kíséretében voltak Gyuricsics Márkó miniszterelnök-helyettes, Makszimovics Bozsó belügyminiszter és Trifunovics Dusan tábornok hadügyminiszter, míg Radics Pavle agrárreformminiszter leszállt Zagrebben, ahová Radics István vasárnapra összehívta a Radics-párt vezetőségét. A királyi párt Miletics Szlavkó egészségügyi miniszter, valamint a beogradi polgári és katonai hatóságok vezetői várták a pályaudvaron, azonban az ünnepélyes fogadtatás a királyi pár kívánságára elmaradt. A királyi pár a pályaudvarról a fellobogózott utcákon át a királyi palotába hajtatott.

Trifkovics Márkó lemond a házelnökségről?

Politikai körökben nagy érdeklődéssel várják a parlament megnyitását, tekintettel arra, hogy ezen az ülészen több fontos törvényjavaslat kerül tárgyalás alá. Jól informált körökben is erősen tartja magát az a hír, hogy Trifkovics Márkó nem vállalja tovább a parlament elnöki tisztségét. Hír szerint abban az esetben, ha Trifkovics valóban lemond a házelnökségről, Srskics Milán lesz az utódja.

A kormány tagjai Pasics miniszterelnök és Radojevics Ante közlekedésügyi miniszter kivételével már pénteken együtt voltak Beogradban. A királyi pár kíséretében volt miniszterek pénteken délután hat órakor érkeztek meg a fővárosba. Pénteken reggel érkezett meg váratlanul Nincsic Momcsiló külügyminiszter is, aki még adélelőtt folyamán fogadta Rákics Milán szófiai követet. Rákics referált a jugoszláv—bolgár megegyezési tárgyalásokról, majd

Nincsic újabb instrukciókkal látta el a követet.

Macsek Beogradba érkezett

Macsek Márkó dr. a Radics-párt alelnöke Beogradba érkezett. Macsek beogradi utazását összefüggésbe hozták azokkal a tárgyalásokkal, amelyek a szerb-horvát megegyezés véglegesítése ügyében folynak.

A pénzügyi bizottság megkezdí munkáját

Sztojadinovics pénzügyminiszter pénteken délelőtt fogadta a pénzügyi bizottság tagjait, akikkel hosszasan tanácskozott az új állami költségvetés munkálatairól. Dr. Radonics Jován, a pénzügyi bizottság elnöke, aki betegségéből felgyógyulva már visszaérkezett Bécsből, megállapodott Sztojadinovics pénzügyminiszterrel, hogy a bizottság még a parlament összeülése előtt megkezdí működését.

Radikálistámadás a Radics-párt ellen

Splitből jelentik: Dr. Desnica Uros, a radikális pártszervezet vezetőtagja, a *Drzsava* című Splitben megjelenő lapban éles támadást intéz a Radics-párt, valamint Radics Pavle agrárreformminiszter ellen. A cikk beogradi politikai körökben nagy feltűnést keltett.

Ellentét az erdőügyi miniszter és államtitkára között

Pénteken délelőtt dr. Nikics Nikola erdő- és bányauügyi miniszter és Kujundzsics államtitkár között éles összeütközésre került a sor. Kujundzsics államtitkár, aki a radikálistámadás bizalmi embere a miniszteriumban, szemrehányást tett a Radics-párthoz tartozó dr. Nikics miniszternek, hogy nem in-

A sombori tőzsdén

**kedden és pénteken lesz tőzsdénep
Az ünnepélyes megnyitás előkészületei**

Szomborból jelentik: A szombori gabonátőzsde igazgatósága pénteken ülést tartott, melyen megállapították azokat az intézkedéseket, melyek a tőzsde megnyitásával kapcsolatosan a tőzsde akadálytalan működését biztosítják.

Az igazgatósági ülés hetenkint két munkanapot határozott el, még pedig kedd és péntek a szombori tőzsde munkanapjai, mely alkalmakkor déli 12-től fél 1 óráig lesz a tőzsde nyitva. Megválasztották a tőzsde első kurzus szabályozó bizottságát. A bizottság elnöke lett Faragó Dezső, a M. E. G. igazgatója, szavazattal bíró tagok: Grünbaum Nándor, a Mare export cég igazgatója és Lapedát Milos, a szombori Agrár-bank igazgatója, tanácskozási joggal bíró tagok: Jankovics Iván szombori malomtulajdonos és Kelemen József, a Száva gabonacég igazgatója, az engedélyt kapott tőzsdeügynökök részéről Habertelt Józsefet és Breuer Jenőt választották be a kurzusszabályozó bizottságba. A fenti bizottság mandátuma október hó 17-ig tart.

Szabályozta az igazgatósági ülés az engedélyt kapott ügynökök jogi helyzetét is. Ugyanis a most megnyíló szombori tőzsde ügynökei még nem kaptak végleges megbízást, engedélyük csak ideiglenes természetű. Ezért az igazgatósági ülés úgy határozott, hogy az ideiglenes engedéllyel bíró ügynökök mindaddig, míg végleges ügynöki kinevezést nem kapnak, saját cégjelzésű köteleveikkel dolgozhatnak, véglegesítésük után pedig a rendes tőzsdei kötelevekké kötik ügyfeleiket. Ugyancsak az ügynökökre vonatkozik az igazgatótanács egy másik határozata is, mely szerint a nem Szomborban lakó ügynököknek hetenkint egyszer meg kell jelenniük a tőzsdén.

Mint Beogradból jelentik, a vasárnapi megnyitón Krajacs dr. kereskedelmi miniszter nem vehet részt, mert Zagrebba utazik a Radics-párt értekezletére. Kra-

jacsat Zebics Milorád kereskedelmi miniszteri osztályfőnök fogja helyettesíteni. Miletics Krszta földművelésügyi miniszter vasárnap választóinak tart beszámolóit és helyette Szojtkovics Velimir dr. osztályfőnök fog megjelenni a szombori tőzsde megnyitóján. Szojadinovics

pénzügyminisztert ugyancsak a minisztérium egyik osztályfőnöke, Jakovljevic Adolf fogja képviselni.

A megnyitást követő nap a szombori tőzsde már működni fog, amennyiben hétfőn már megállapítják a hivatalos kurzusokat.

A nagyváradi tábla helybenhagyta Reinitz Jakab életfogytiglani börtönbüntetését

A védő súlyos vádjai a nyomozó hatóságok ellen

Nagyváradról jelentik: A Reinitz-pör táblai tárgyalása befejeződött: a bíróság Reinitz felebbesztését elutasította és az életfogytiglani fegyházra szóló ítéletet helybenhagyta.

Az utolsó véd- és vádbeszédek kerültek sorra. Simonca György Reinitz védője másfélórás beszédet mondott, amelyben élesen támadta a vizsgálat előkészítőit és azzal vádolta meg őket, hogy tervszerűen dolgoztak Reinitz ellen. A vizsgálat során a legsúlyosabb szabálytalanságokat a szatmári vizsgálóbíró jegyzője Balázs Béla követte el, aki terrorizálta a tanukat, hogy Reinitz ellen valljanak. Balázs szoros összeköttetésben állott Pongrácz kassai rendőrtisztal, aki presztízs-kérdést csinált abból, hogy Reinitzet a világ előtt mint tömeggyilkost tüntesse fel. A kassai rendőrtiszt gyakran átrándult Szatmárra, ahol banketteket rendezett, melyeken Balázs Béla rendszeresen részt vett.

Simonca védő ezután bemutatta a bíróságnak Berkes Salamon dr. volt kolozsvári, jelenleg budapesti ügyvéd, hozzá intézett leveleit, mely szövege így szól:

— Mint a gyilkossággal vádolt Reinitz Jakab védőjével kötelességemnek tartom a következőket közölni: Folyó év májusáig Kolozsváron gyakorlóügyvéd voltam. Mielőtt Reinitz ellen a bünyvádi eljárás meg-

indult volna, sőt mielőtt Grossné még gondolta volna azt, hogy férje gyilkosság áldozata lehetett, éppen férje eltűnése ügyében ügyvédi irodámban felkeresett engem Grossné és jogsegélyt kért tőlem. Előadta férje eltűnésének körülményeit és ennek során olyan tényeket közölt velem, amelyek a Reinitz ellen indított eljárásban a vádlott javára szolgálhatnak.

Nicin főügyész védbeszéde után az elnök megkérdezte Reinitzet, hogy akar-e valamit felhozni védelmére. Reinitz a következőképp válaszolt:

— Nincs mit mondanom. Ártatlan vagyok, kérem felebbesztésemet.

A bíróság pár perc múlva kihirdette az ítéletet, mely szerint az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja. Az ítéletet Reinitz feltűnően nyugodtan fogadta.

A tárgyalás berekesztése után Reinitz odaszólt védőjének, hogy hozasson részére kocsit, mert nem akarja kitenni magát az utcán a tömeg bántalmazásának. Az ügyvéd azonban leintette:

— Menjén, ne izgassa magát minden csekélységért!

Az udvaron nagy tömeg várta Reinitzet, aki a kapuba érve, észrevette, hogy egy filmfelvevőgépet is dolgozik. Hirtelen visszafordult és izgatottan így szólt:

Öreg menyecske

Irtá: Kodolányi János

Amerre totyogott olyan füstszag támadt mögöttem, mintha a kéményből akasztották volna le. Pici volt és töpörödött. Abban a bizonyos kéményben nemcsak alaposan megfűstölték, hanem ki is szárították, mint az esztendő kolbászt-sonkát. S épuv még is feketedett. A keze? Két valóságos esontkeményre szikkadt sonkaestülök. A képe? Kőkeményre száradt és barna svartli. Még a madzagok is ott fityegtek rajta mindenfelé, amelyekkel fölfüggesztették a kéménybe. A szoknyája korca, a reklíje gombtalan s madzagokkal összehatolt rongyai, az elmaradhatatlan kendő két lefityegő szomorú és szakadt csicske, mintha ezek lennének a kötelékek, amelyek ezt a felfűstölt kis penészes asszonyt összefűzőgették.

Miből élt? Hát abból, hogy járta a falut. Tik-takkolva, mintha valami érezhetetlen szellő himbálná az ucca kéményében. Fogatlan ajka örökké motyogott valamit, de ha egy jókedvű suhanc rászólt, hogy:

— Mit mond, anyám?:

... hát úgy rámeredt, olyan csodákozva, mintha a kéményből, amelyben füstölődött, hirtelen kiakasztották volna a ragyogó napra s most a szeme káprázna a fénytől.

Öreg menyecske, — így hívta önmagát... Bizony, öreg menyecske. Szegény özvegy, — ez volt a másik kedves maga-megnevezése. Senki nem tudta rokonát, sógorát, koma-

asszonyát sehoh. Magam tengődök, — motyogta szívesen. Aprócseprő haszontalan holmikat adott el. Rongyos cekker a karján, a cekkerben dió. Fura kis kemény dió, fűstszagu, de gyanusan könnyű is, akár a pehely.

— Egy kis diót hoztam, — nyitott be az uriházak ajtaján, kopogtatás és félelem nélkül, mintha otthon lenne, letette holmiját s csakhamar szétárasztotta azt a keserű fűstszagot, amely a kéményt juttatja az emberek eszébe. — Jó kis dióm van, tees asszonykám, nizzate meg, nem sok, félkila az egész, odaadom... izé mennyiér is no... izé tizenháromér... izé tizenötér... forintér... Rácsodálkoztak.

— Mennyiért? Tizenöt forintért? Nincs már forint, néni!

— Hát izé... hogvis no... tizenhárom ezör forintér... —

— Jó kis zödségem van, tees asszonykám... Odaadom izé... háromezerér... izé ötezer forintér... izé, de csak forintba fizesse, — s egyszerre elkezdett hadarni, nehogy kifogásoljanak valamit. — Mer ez igen jó zödség. Vácon nem lehet megkapni tizezer forintér... izé tiz forintér no... —

— Ezt a gazt? — És nevettek rajta s nyomtak a markába száz koronát: isten hírével. Vigye a fűstszagu petrezselymet.

De egy alkalommal, hideg téli, havas napon olyan ficánkolva rakta tik-takkoló öreg lábait, mintha másodszer érte volna a fiatalóság tavasza. A cekkerben megkötött lábu kakas hosszú, zöldfényű farka ragyogott.

Az öreg menyecske nem habo-

zott, benyitott a mérnökék konyhájába, arcán kiragoygtak a füstös ráncok, szeme csillogott s minduntalan meghuzogatta a rongyos, fűstszinű kendőt.

— Mit hoztam! — kiáltott lelkesen. — Mit ám! Kakast hoztam! Kakast! Szép, nehéz, gyönyörű kakast. Vegye meg, tees asszony. — már húzta ki a kakast.

— Aztán mit kér érte? Halljuk.

— Hát izé... ezt a kakast Vácon nem adnák kétszázezer forintér... izé... kétszázér... izé százér... Nizzate csak, de gyönyörű kakas ez! Kövér! Kukoricát eszik. Meghaghatja magának. Vagy megölheti, a kukorica, ami a bögyibe van, megmarad. Ráadának... —

— Mit kér érte no! Mondja már.

— Hát izé... Százötvenet. Forintot... Ezeröt... Izé, százötven ezer forintot.

Kinevette a mérnökne.

— Vigye, lelke, máshová. Nem adok annyit, az a kakas nem éri meg. Nem tudja, mit beszél.

— Majd megveszi más. — Mondta hetykén s elcammogott. Ő már ki-tervezte magában, hogy a kakast a jóisten küldte neki éppen az ajtaja elé, hogy öregségét békében s jólétben leélhesse az árán. Százötven ezer forintot fog érte kapni, nagy pénz az, ő még nem is látott annyit, azelőtt varvont lehetett venni rajta, most olyan bolondok az emberek, hogy egy kakasért meg fogják adni... Ez a kakas fogja őt megváltani a nyomortól. Házat vesz. Egy kis földcsékét. Kijadja felébe valami szegény zsellérnek, ami ő is volt.

De bejárta az egész falut és senkinek se kellett a kakas. Végül is

— Tiltakozom az ellen, hogy engem itt bántoljanak.

Nuszbacher Hermann, a meggyilkolt Nuszbacher Károly testvérbátyja, a kapuban valamit odaszólt Reinitznek. Reinitz rákiáltott a fogházörökre:

— Csindljanak valamit ezzel az emberrel, üssék pocon, vagy rögtön én polozom fel.

Reinitz védője az ítélet ellen egyébként semmiségi panaszt jelentett be.

A vevprováci kémfogás

Rágalmazásért elítélt tanító

Kuláról jelentik: Érdekes rágalmazási ügyben hozott ítéletet a kulai járásbíró büntető bírása csütörtökön. Az ügy előzményei még ez év tavaszára nyulnak vissza mikor az állítólagos vevprováci magyar kémszervezetet leleplezték. A rágalmazási per szereplői Csávosi vevprováci községi jegyző és Kremer Flórián vevprováci tanító.

Az annak idején lefolytatott nyomozás során Kremer Flórián tanító a nyomozást végző hatósági személyek előtt Csávosi jegyzőt azzal vádolta meg, hogy Csávosi is tagja a kémszervezetnek. Csávosi Kremert ezért felsőbb hatóságának engedélyével rágalmazásért bepörölte. Az ügy csütörtökön került tárgyalásra a kulai járásbírósnál, melynek során Kremer semmifele bizonyítékot nem tudott szolgáltatni állításának igazolására. A bizonyítás eljárás befejezése után a járásbíró meghozta az ítéletet, mely szerint Kremer Flórián vevprováci tanítót bűnösnek mondta ki rágalmazás vétségben és ezért két havi fogházra és három ezer dinár büntetésre ítélte. Kremer az ítéletet megfellebbezte.

Az ítéletben Csávosi jegyző megnyugodott. Mindenesetre jellemző ez a rágalmazási per a vevprováci állapotokra, még jellemzőbb azonban az, hogy a per szereplői mindketten a kisebbséghez tartoznak.

elkeseredett s olyan pattogva beszélt az emberekkel, hová bevitte, mint valaha tizenhat éves hajadon korában, ha megcsipkedték a legények.

— Nem veszik! Azt hiszik, hogy lopott kakas... Pedig találtam.

Engedett ötezer... izé... ötven ezer forintot... Most már adná ötér... izé... ötszázér... forintér... De mindenütt a szemébe nevettek.

— Istenem, ha már házat nem is veszek az árán, de legalább egy kis lenföldet vehetnék... Kijadnám felé... Megy egy öltözet fekete ruhát...

Megint visszament a mérnöknehez. A mérnökne adott neki száz koronát, de nem vette meg a kakast. Azt mondta, küldje el vele a lányát, vagy menyét, vagy unokáját, aki ért a számokhoz. Pedig már nyolcvanért adta volna. Forintér...

Nem vették.

— Ehh, — esordult ki a könnye keservében, — ha nem veszik, majd megeszem én a kakast vasárnap...

Hazavitte a kakast és megette vasárnap. Olyan jó volt, olyan puha, omlós, hogy hálát kellett adni érte az istennek... S délután ott ketveggett a kis kápolna felé, mellére nyomta rongyos imakönyvét, amit soha sem hagyott otthon, ámbár olvasni nem tudott, meg nem is látott volna, öreg este van, télen már három órakor...

Leborult a Máriaszobor elé és tulömlő szívéből kiört a hála a kakasért, a jó puha vasárnapi kakasért, ... Hiszen azt a néhány évet majd csak leéli már ház nélkül, föld nélkül...

Rongyaiból úgy szállt a kesernyés fűstszag, mintha tömjén volna,

KISEBBSÉGI ÉLET

* * *

A *pótérettségi vizsgák* eredményeinek kihirdetésekor, mint a kolozsvári lapok írják, izgalmas jelenetek játszódtak le a kolozsvári Bratjanu-liceumban. Az elkeseredett diákok nekiestek a hirdető tábláknak, leszaggatták róla az eredményt közlő listákat és összetaposták őket. Az iskola kapujában időközben egy másik incidens folyt le: a távozó tanárokat a diákok lefújozták és kifútyították, sőt néhányan követ hajítottak utánuk, melyek azonban szerencsére nem találtak. A tanári kar elhatározta, hogy az esetről jelentést tesz a tanfelügyelőségnek.

*

Hlinka a szlovák néppárt losonci gyűlésén nagy beszédet mondott, melyben kifejtette a néppárt autonomista programját: szlovák hivatalnok, szlovák csendőr és vallásszabadság. A szlovák politikai később magyarul is felszólal és a jelenlévő nagyszámú magyarságnak a következőket mondotta: »Én azt akarom, hogy a magyar falunak magyar bírása és magyar jegyzője legyen. A magyarságnak a szlovákok oldalán kell állni koalíció elleni harcban. A szlovák és magyar testvéreknek meg kell tehát érteniük egymást.«

*

Az erdélyi szászok két vezetőlapja: a Deutsche Tagesspost és Siebenbürgisch Deutsche Tageblatt valószínűség szerint még ebben a hónapban, de legkésőbb november elsején fuzionál: a Deutsche Tagespost megszűnik és egész szerkesztősége beolvad a Siebenbürgisch Deutsche Tagesblattba. Az érdekes fuzióról a szász nép egyik vezére Brandsch Rudolf egy magyar újságírónak a következőket mondotta: »Örvendetes esemény a két szász lap fuziója és jelentékenyen megerősödik vele a szász nép politikai pozíciója. A magyarság is igen okosan teszi, ha egy központi orgánus megteremtésére törekszik, mert a központi orgánus egyrészt elősegíti a romániai magyarság megszervezését, másrészt a kívülállóknak igazi képet nyújt a magyarság valódi vezetőinek nemzeti törekvéseire.« A szász vezér nyilatkozott a szász és magyar nép közös együttműködéséről is: »Nemcsak nemzeti érdeke — mondotta — de államérdeke is, hogy németek és magyarok, az állampolgársági hűség alapján, amennyire csak lehet, közösen lépjenek fel közös követeléseknél. Hogy mi lenne ez esetben gyakorlatilag a tendő, általánosságban nem lehet meghatározni. Jelenleg a kisebbségi kérdések között a legfontosabbnak tartom a harcot a kulturális autonómia kivívásáért. Már ezen a téren is számos alkalom adódik a közös munkára.«

*

A német veszedelemlől vezércikk kezlik egy prágai kormánylap. Nem a nagy Németországtól félnak, hanem a csehszlovák köztársaság területén élő német kisebbségektől. »Létünket — írja nemes patosszal — a németlakta határ továbbá a köztársaság egyes vidékein, ahol német szigetek vannak, veszedelem fenyegeti. Erre a körülményre felhívtuk már a figyelmet, de most újra kell hangoztatnunk, mert a veszedelem nemcsak el nem mulott, hanem fokozott mértékben áll fenn. A németek egy frontba tömörülnek ellenünk és nekünk erre az összes csehek tömörülésével kell felelnünk, ha létünket meg akarjuk menteni.«

*

Szlovénia a szlovákoké, — hirdeti a Národne Noviny és erősen támadja a cseh centralista politikáját. »A szlovákok segitségére« siető csehek — írja — mindenütt a maguk nyelvét használják és teljes igyekezettel azon vannak, hogy elcselhesítsék a szlovákságot. A közgazdasági helyzet is szomorú ké-

pet mutat: az idegen, »segítő« kéz kenyérhez jut, — a szlovák kénytelen kivándorolni«. A cikk erősen kirohan a »hamis proféták« ellen is: »Ennek az áldatlan állapotnak — folytatja a keserűséget a lap — mely a fordulat óta állandóan kísért, nemcsak a csehek, hanem azok szlovákok is okai, akik minden meggondolás nélkül a centralista politika karjaiba vetették magukat. Azok, akik mandátumért, zsúpáni állásért és

egyéb jó állásért hallgatagon tűrték azt, amiért ma Szlovénia feljajdul! Mert ha ezek az urak sarkukra állanak, nem történhetett volna annyi gonoszság. Vezérek helyett, hogy javítottak volna siralmas helyzetünkön, ellenünk fordultak. Ha becsületesen megmaradnak a szlovák nép mellett, soha nem fordulhatt volna elő, hogy minket nyelv nélküli nemzetnek deklaráljanak és basztardoknak nevezzenek.«

Évente negyvenmillió dollárt fizet Franciaország Amerikának

Franciaország nincs megelégedve a washingtoni ideiglenes egyezményvel

Newyorkból jelentik: A francia és amerikai adósságrendező bizottságok ideiglenes megállapodásra jutottak olyan alapon, hogy Franciaország az első öt évben évente negyven millió dollárt fizet és ebben a törlesztésben a kamatok is benne foglalhatók, az öt év eltelté után pedig a következő öt évre idejekorán új fundációs egyezményt fognak kidolgozni.

Caillaux kijelentette, hogy csak az egész adósság rendezésére kapott felhatalmazást és így ennek az ideiglenes egyezménynek létesítésére kormányától hozzájárulást kell kérni, de kétségtelen, hogy a franciák két kézzel fogják a megoldás után nyulni, mert az jóval kedvezőbb, mint saját javaslatuk.

A washingtoni ideiglenes egyezményről szóló tudósítások Párisban nagy csalódást keltettek. A francia lapok szerint az egész francia közvélemény erősen elkedvetlenedett.

A Journal azt írja, hogy az

egyezmény tárgyalásokra rövid időt szabtak, ami megbosszulta magát, mert nyugodt tárgyalás esetén sikert lehetett volna elérni. A többi lapok azt állítják meg, hogy a washingtoni tárgyalás eredménye sokkal kedvezőtlenebb, mint a londoni. Az amerikai tárgyalások eredménye nagy elégedettséget keltett Angliában is, ahol a kormányhoz közelálló politikai körökben nyíltan beszélnek arról, hogy Anglia ilyen körülmények között nem tarthatja magát a Churchill—Caillaux megállapodásokhoz, hanem ragaszkodik az Angliának szánt évi térítések felémeléséhez.

Az Ewening Standard összehasonlítja az angol és amerikai adósságok rendezésére irányuló törekvéseket és megállapítja, hogy Anglia az Uniónak három és fél százalék kamatot fizet, míg Franciaország csak két és felet, Franciaország évi fizetése Amerika számára pedig aránytalanul nagyobb, mint az Angliának szánt részlet.

A király Zagrebben az udvari vonaton fogadta Radicsot

A királyi pár meglátogatja a zagrebi kulturtörténelmi kiállítást

Zagrebból jelentik: A királyi párdalmáciai utjáról hazatérőben péntek délben Zagrebba érkeztek. Az udvari vonat tizenegyóra negyven perckor futott be a zagrebi főpályaudvarra, ahol megjelentek dr. Trescec főispán, Matics tábornok hadseregparancsnok, Heinz Alajos polgármester feleségével és Radics István, a horvát paraszpárt elnöke. Alekszandar király, amikor az udvari vonat megérkezett, magához kérte a megjelent előkelőségeket. Először Heinz polgármestert fogadta, a mivel szívélyesen elbeszélgetett Zagreb város fejlődéséről, aztán Trescec főispán jelent meg az uralkodó előtt, utána Matics tábornok végül pedig Radics Istvánt fogadta Alekszandar király.

Radics István, a király igen szívélyesen fogadott — mint az audiencia után kijelentette — a genfi delegáció munkájáról számolt be az uralkodónak. Elmondta, hogy a kismant helyzete jelentékenyen megerősödött, különösen azóta, hogy a radikálisok és a Radics-párt között a megegyezés létrejött. Megemlítette a királynak, hogy Genfben a külföldi delegátusok, elsősorban azonban a franciák, azt kérdezték tőle, igaz-e, hogy Alekszandar

király oly mélyen átérzi a szociális kérdéseket, a megegyezés szükségességét és amikor igen elvალსოვტ, kijelentették, hogy ha nem volnának barátságos viszonyban, irigyelnék a jugoszláv népet, hogy ilyen uralkodót vallhat magának. Radics ezután melegen gratulált a királynak a dubrovniki és spliti beszédéhez. A király láthatóan örült a gratulációnak, de aztán elkomolyodott és a következőket mondotta:

— Pompás nép él Dalmáciában, de borzasztó szegény. Ennek nem szabad így maradnia. Korcsula szigeteről megárok ezerkétszáz ember kivándorolt ki Braziliába. Ennek végéig kell vetni.

Radics megjegyezte, hogy jó volna, ha ismét felállítanák a zagrebi kivándorlási hivatalt és ha a szociálpolitikai minisztériumban kivándorlási osztályt létesítenének azzal a feladattal, hogy a már kivándorolt embereket, akik szívesen visszatérnének az országba, valahogy hazatérésre bírja. A király helyeselte Radics tervét és felszólította, hogy jöjjön Beogradba és mindenről, főként azonban a genfi népszövetségi delegáció működéséről részletesen számoljon be neki.

A király Heinz polgármestert

szintén felkérte, hogy Beogradban részletes jelentést terjesszen elő Zagreb város ügyeiről. Az uralkodó egyúttal megígérte, hogy Mariora királynéval együtt megteszi a jövő vasárnap megnyitandó zagrebi kulturtörténelmi kiállítást.

Az udvari vonat tizenhat percnyi tartózkodás után közvetlen tizenkettő előtt futott ki a zagrebi pályaudvarra.

Sikerült

a Stinnes-koncern szanálása

A Stinnes-család tíz millió aranymárkát kapott végkielégítésül

Berlinből jelentik: A Stinnes-vállalatok szanálásának nagy műve be van fejezve, s nemcsak a vállalatokat sikerült megmenteni, hanem a család jövőjéről is gondoskodtak.

Az összes vállalatokat egy új részvénytársaság veszi át huszonöt millió aranymárka tőkével. Ezt a pénzt a Krupp-cég és a Hibernia társaság adja össze: az utóbbi tudvalevőleg azonos a porosz kormánnyal. A vállalat fentartja az összes bányászati és hajózási üzemeket és a gyárakat is, amelyek egészségeseknek bizonyultak.

Ha nem lett volna oly óriási a rendetlenség a vállalatok legfőbb vezetésében, a válságot el lehetett volna kerülni. A Stinnes-család tíz millió aranymárkát kapott végkielégítésül, a család tagjainak azonban ki kell lépni a vállalatok vezetőségéből.

Ujabb antiszemita zavargások Romániában

Cuza izgatató próklamációja az egyetemi ifjúsághoz

Bukarestből jelentik: Az elmúlt napokban az ókirályság több városában nagyobb szabású antiszemita zavargások voltak. A Piatra Neamtzban történt zavargásokról a következő részleteket jelentik: Este, amikor a hossznap előestéjén a zsidók a zsinagógában gyülekeztek, az egyik zsinagógát diákok és felnőttek vették körül és adott jelre valamennyi ablakot beverték. A templomban nagy pánik támadt, a jajveszékkel asszonyok közül többen elájultak. A merénylők azután egy másik uccában lévő zsinagógát támadták meg hasonló módon. Amikor a harmadik zsinagóghoz vonultak, a rendőrség közbelépett. A rendőrség beavatkozásakor számos sebesülés történt.

Cuza egyetemi tanár, az antiszemiták ismert vezére, manifesztumot bocsátott ki a diáksághoz, amelyben azt mondja, hogy a zsidókérdés már olyan fázisba jutott, hogy véleményét megváltoztatta s az 1914 előtt az országban élt zsidókat egyenjogú polgároknak tekinti. Ezzel szemben kötelességévé teszi a diákságnak, hogy a később kivándorolt zsidóság ellen olyan módon lépjen fel, hogy az mielőbb elhagyja az országot.

Dornavatra mellett Cuza professzor jelenlétében szintén nagy gyűlést tartottak. Az egybegyűlt tömeg az elhangzott beszédek hatása alatt antiszemita jelszavakat hangoztatva be akart tűrni a városba, hogy a zsidókat kikergesse. A tüntetők elé csendőröknek kellett kivonulniuk, akik kénytelenek voltak fegyverüket használni. Számos sebesülés történt.

CIRKUSZ**Színházi világ**

1

A füttyszó a törvény előtt

„Jobbfele üt, nekem füttyül, balfele üt, nekem füttyül; el-mehetnek!»

Arany János: A fületüle.

Utóbbi időben gyakran előfordul, hogy a színházi közönség füttyszóval fejezi ki elégedetlenségét. Budapesten kifüttyülték a »Háromszéki«-t, Berlinben az üveg-cipőt. A budapesti Vígyszínház füttyülő nézőjét bíróság elé is állították s el is ítélték egy kisebb pénzbürságra. Miután a tárgyaláson nem hallgatták ki részletesen, a többi közönség a vádolt részletes vallomását, melyet saját vizsgálóbírák előtt tett.

Az általános kérdések után a részlet-kérdésekre került a sor.

Bíró: Maga rossz véleményével volt a darabról?

Vádlott: Nem, csak füttyülök rá.

Bíró: Kérem, hogy ne beszéljen ilyen fütymálló hangon egy szindarabról.

Vádlott: Kérem, én füttyöt hányok az egész dologra.

Bíró: Mi a maga foglalkozása?

Vádlott: Mérnök vagyok, de legjobban szeretnék mozdonyvezető lenni vagy futballbíró, mert ezek az urak akkor füttyülnek, amikor nekik jól esik s a bíróság nem vonja őket felelősségre.

Bíró: Az előadott darabnak a szövege vagy a zenéje nem tetszett magának?

Vádlott: Sem az egyik, sem a másik. A zene miatt szerettem volna a zenekar közé vágni.

Bíró: Mivel?

Vádlott: Füttyökös. Nem tudnak ezek a franciák rendes muzsikát komponálni.

Bíró: Hát maga szerint ki nagyszerű komponista?

Vádlott: Zerkovitz.

Bíró: Miért?

Vádlott: Mert ő füttyüli a melódiát.

Bíró: De a színészek játékaival csak meg volt elégedve?

Vádlott: Szó sincs róla! Ha füttyülni tudnám a különbséget, amennyivel a Herendy Manci jobb lett volna, mint a Biller Irén.

Bíró: Ki az a Herendy Manci?

Vádlott: Nem tetszik rá emlékezni? A füttyős primadonna.

Bíró: Szóval maga a nótát nem is kedveli, csak a füttyöt?

Vádlott: Dehogyan nem. Van egy kedvenc nótám is.

Bíró: Halljuk!

Vádlott: (Előbb elfüttyüli, aztán mondja a szöveget).

Szép asszonynak kurizálok, de kurizálok, de kurizálok

Az urának füttyet hányok, de füttyöt hányok, de füttyöt hányok....

Bíró: Elég! Most hagyjon magunkra, hadd tanácskozzunk. Majd ítélethirdetésre beszéljünk.

Vádlott: (Kifelé indul) Tessék csak füttyülni értem, ha végeztek. Az ajtó előtt megvárom az eredményt.

(A bíróság tanácskozik, majd néhány perc múlva ismét előhívja a vádlottat.)

Bíró: Kihirdetem az ítéletet. Önt a bíróság az ennyi és ennyi paragrafus szerint ennyi és ennyi pénzbürságra ítéli, megnyugszik vagy felebbez? Nyilatkozzon az ítéletről!

Vádlott: (Füttyülést vesz elő és élesen beletűi) Püti bíró!

2.

Sokatigéző program

Mélyen tisztelt Munkatárs Ur, most, hogy interjút tetszik tőlem kérni, egyenesen és őszintén kijelentem önnek, hogy arra akarok törekedni, hogy abban a színházban, amelyet a mai napon szerencsém volt átvenni, minden este telt ház legyen. Véleményem szerint ez a művészi siker titka. Ezt úgy akarom elérni, hogy stilszerű darabokat fogok

játszani. Ugy állítottam össze a műsort, hogy az védve van minden tekintetben az idő, a politika és a konjunkturalis helyzet viszonylagosai ellen. Ime az én repertoáromnak tervezete:

Ha rossz konjunktura mutatkozik, akkor a következő darabokat fogom játszani:

»Szegény gazdagok«, »Szegény Jonathán«, »Ahogy mi kínzúnk«, »Mindenki kész«, »Hívatalnok urak«, »A koldus gróf«.

Ellenben alig várom, hogy jó konjunktura következzen, mikor is sor kerül a következő darabokra:

»Az aranyember«, »Arany eső«, »Aranylakodalom«, »Gyémántkőszőrű«, »Fekete gyémántok«, »Masa pénzt keres«.

Ismétlem, különös tekintettel leszek az időjárás viszonyaira, ha csunya, borús időt jelez a Meteorológiai Intézet, akkor színre kerül nálunk:

»Az eső«, »A vihar«, »De amint kiderül az idő, jön a: »Fehér felhő«, »Sült a nap«.

Nyáron, mint ismeretes, nagyon nehéz a közönséget a színházba csábítani. Igen ám, de málam a rékhenő hőségben feljuttásra kerül:

»Az árnyék«, »Őszi vihar«, »Téli regge«, »A légesap«.

Viszont télen, amikor vacog a foga a

nagyérdemű közönségnek, ha más színházba ül be, nálunk jó melege lesz, mert színrekerül:

»A bunda«, »Tüzek«, »Sirokkó«, »Szenes legény — szenes ledny«.

Hüben fogom követni a politikai áramlatokat is, amennyiben, ha a kisgazdakorszak megerősödik, jönnek a népszim-művek:

»A csikós«, »A talu rossza«, »A juss«, »A buzakalász«.

De jöhet bátran a feudális korszak is, nálunk készen várja a bemutatót:

»A kls gróf«, »Marica grófnő«, »A hercegkisasszony«, »Raguza hercege«, »A király«.

És ha netántán Moszkva felől erősebb szelek fujdogálnak, mi akkor sem jövünk zavarba, mert rögtön műsorra tűzzük: »A vörös toldr«, »A vörös malom«, »A piros bugyellárist«.

Büffé nem lesz a színházban, de az éhes publikum megkaphatja:

»A vadkacsa«, »A vadkant«.

Utána pedig ha megszomjazik:

»A bort« és »Egy pohár vizet«.

Remélem, hogy tíz év alatt tekintélyes vagyona tesztek szert és tízéves igazgatáson tiszteletére a jubilaris estén bemutatjuk:

»A csirketogó«-t.

Stella

Hogyan lett Radicsból, az ösjojászból a zagrebi, moszkvai és budapesti egyetemeken keresztül a párisi főiskola babérkoszorusa?

Radics István önéletrajzának folytatása — Az egyetemi évek — Az életmentő szerelem — Házassága — Főiskolai tanulmányainak befejezése

Mikor kitértém börtönbüntetésemet, visszatértem szülőfalumba. Másnap nagy csodálkozásomra két gyászruhás hölgy jött hozzám Zagrebből. Rakodczay, az akkori törvényeséki elnöknek aki kihirdette az én szigorú ítéletemet, felesége és anyósa volt a két hölgy. Mindkettő kijelentette, hogy hallották hogy Oroszországba akarok menni, s mivel tudták, hogy ártatlanul üldöznek, 300 forintot adtak segélyképpen. Még 100 forintot a diákservezetektől kaptam s június elején Moszkvába érkeitem. Eredetileg már május 30-án akartam ottlenni, hogy részvehessek II. Miklós cár koronázásán, de utamon elértem keleti Morvaországba, hogy egy vasútállomáson láthassam menyasszonyomat, mostani feleségemet, aki ekkor már tanítónő volt egy kis faluban. Csak ennek köszönhettem, hogy lekéssem a koronázásról, melyen a nagy törlongásban 10.000 ember pusztult el. Így mondhatom, hogy szerelmem megmentette az életemet.

Moszkvában egy Chranowsky nevű vilnai lengyel hazafinál laktam. Orosz órákat adtam fiának, mert megbukott a vizsgán, úgy vélekedve, hogy egy igazi lengyelnek nem kell oroszul tudnia. Felolvastam neki az orosz hőskölteményeket és magyaráztam neki, hogy az orosz nyelv és az orosz költemények nem okai a lengyelek üldözötésének és hogy éppen lengyel hazafisága követeli, hogy támljon meg oroszul.

Moszkvában öt hónapot töltöttem és megvártam Bogoljevov közoktatásügyi minisztert, akit megkerétem, vétessen fel a moszkvai egyetemen.

Bogoljevov első ízben rámförmedt, hogy nekem nem való egyetem, hanem Szibéria, mire azonban végighallgatott, rögtön utasítást adott, hogy vegyem fel a jogi fakultásra és vizsgáztassanak. Mivel azonban a jogi tanulmány Oroszországban több évet vett volna igénybe, nekem pedig se pénzem, se időm nem volt erre, otthagytam Moszkvát.

A párisi politikai főiskolán

A zagrebi egyetem még 1893-ban kizárt a sisaki Khuen-affér miatt, a prágai egyetem pedig 1894-ben, mert összeütköztem egy rendőrsztrikével,

aki csak azért oszlott tel egy diákgyűlést, mert a szónoknak tulsokat tapasztaltak. Ugyanakkor kiutasítottak egész Ausztria területéről. 1895-ben beiratkoztam ugyan a budapesti egyetemre és már magyarul is megtanultam annyira, hogy az előadásokat hallgathattam, de itt megtudták, hogy a magyar zászlót az én vezetésem alatt égették el s ezért onnan is kizártak.

Szerencsémre megtudtam Moszkvában, hogy Párisban 1871 óta fennáll a politikai tudományok szabad iskolája. Megkaptam prospektusait s rögtön láttam, hogy ez az, ami nekem kell akadémiai tanulmányaim befejezésésképpen. Elmentem tehát Prágába, ahol bujkálnom kellett s hat hét alatt barátommal együtt megteytem mindent, hogy 1897 elején meginduljasson »Hrvatska Misao« (Horvát Gondolat) címen egy havi folyóirat, melyet ugyyszólván kizárólag én töltöttem meg s melyben először formálztam meg összes politikai és szociális elveimet.

1897 elején Párisba értem. a politikai főiskolára, azonban őszig nem tudtam beiratkozni, mivel a tandíj 180 frank volt, én pedig csak 57 frankkal értem Párisba.

Párisban prágai és zagrebi kollégáim segítettek. A nyarat Svédában, főképp Lausanneban töltöttem, ahol tanulmányoztam a politikai viszonyokat és tökéletesítettem magamat a francia nyelvben.

1898 júniusában fejeztem be a párisi főiskola első tanfolyamát, még pedig kiténő sikerrel. Fő tárgyai voltak a diplomáciai történelem, az összehasonlító magánjog, az etnográfia és a pénzügytan. Egyidejűleg az orosz, angol és német nyelvet is tanulmányoztam.

Közben megtudtam, hogy menyasszonyomat kinevezik szülővárosába, Prágába, tanítónőnek. Félttem, hogy rokonsága befolyása alatt, mely elítélte állítólagos bohém életemet, elveszítsem őt s ezért elhatároztam, hogy rögtön megzősülök. Menyasszonyom lemondott állásáról s 1898 szeptember 23-án egybekeltünk. Prágából ekkor Krakón és Lembergen, valamint a rutén földön keresztül hazamentem Trebanievoba, de itt nagy változást észletem barátaimnál és rokonaimnál, mióta így, állás és

vagyom nélkül megzősültem. Mindnyájan félték, hogy most az ő terükre fogok esni s ezért nem is beszéltek velem. Szülőfalumban a legnagyobb nélkülözések között négy hónapig élttem s rájöttem, hogy borzasztó nehéz lesz egész politikai pályafutásom, ha nem fejezem be akadémiai tanulmányaimat. El fogják feleltetni, hogy én ki voltam zdrva a monarchia összes egyetemeiről, külföldre memmi pedig nem volt pénzem s így mindenki azt fogja hinni, hogy könnyelműségből lettem örökös állk.

Nagynehezen — persze váltóra — összeszedtem 300 koronát és 1889 februárjába másodsor kerültém Párisba, ezuttal a feleségemmel együtt. Neki köszönhetem, hogy a legnagyobb nélkülözések között éhséggel küzködve öt hónap alatt elkészültem pályamunkámmal melynek címe »A korszerű Horvátország és a délszlávok« (La Croatie actuelle et les Slaves du Sud) volt. Nappal az előadásokon voltam, éjjel pedig feleségemnek díktáltam a francianyelvű tanulmányt.

Munkám bírálatát Anatole Leroy-Beaulieu professzor vállalta, aki bírálatában azt mondja, hogy munkám nemcsak teljesen eredeti, hanem szigorúan tudományos mű is, amilyennel eddig nem rendezték a francia irodalom. Ennek a bírlatnak köszönhetem, hogy munkámat lemásoltatta néhány előkelő francia politikus, többek között Paul Deschane az akkori francia kamaraelnök és későbbi köztársasági elnök. Néhányan értesülve szomorú helyzetemről pénzzel »kártérítést« is nyújtottak a másolatért, a főiskola pedig e művem valamint szóbeli és írásbeli vizsgám alapján diplomát adott és kitüntetett a »Lauréat des Sciences Politiques« címmel. Jutalmul még egy gazdag francia könyvtárat is kaptam.

Sürgősebb az adókiírás, mint a reklamációk tárgyalása

Novisadon hétfőn kezdi meg működését a harmadosztályu adófelzlóamlási bizottság

A novisadi pénzügyigazgatóság 40. számú hivatali helyiségeiben hétfőn kezdi meg működését a III. osztályu kereseti adók ellen beadott felebbezések elbírálására kiküldött bizottság. A jugoszláv állam megalakulása óta most alakították meg először ezt a bizottságot, mely 1917—1925-ig terjedő időre fogja a III. o. kereseti adók ellen beadott felebbezéseket elbírálni, miután már a háboru utolsó két évében sem kerültek sor az adófelzlóamlások tárgyalására.

A novisadi III. o. kereseti adófelzlóamlási bizottság kétezeröttszáz felebbezést fog ltárgyalni, úgy hogy a munkálattel alig készülhetnek el karácsonynál korábban.

A hétfőn összeülő bizottság elnöke Vilics Márkó tankerületi főigazgató, helyettese Jovanovic A. Milan (Bába) nyugalmazott főgimnáziumi tanár lesz, míg a felszóamlási bizottság tagjai lesznek: dr. Csirics Milan, Frateczán Jovan, Schwarz Lipót, Szavics-Spiller Péter. Pótlagok: Kulajda József, Latinesics Grg, Popics György, Muntyán György és Rakics Gavra Csika. A pénzügyigazgatóságot a bizottságban Szavics Stoján titkár fogja képviselni. A felszóamlási bizottság megállapításai ellen a közigazgatási bírósághoz és végső fokon az államtanácshoz lehet felebbezni.

Megkérdeztük a novisadi pénzügyigazgatóság egyik osztályfőnökét, mi az oka annak, hogy nyolc év óta nem került sor a felszóamlások letárgyalására.

— Sürgősebb volt az adókiírás, mint a reklamációk tárgyalása hangzott a válasz.

A III. o. keresti adófelzlóamlási bizottságon kívül még két felszóamlási bizottság működik.

Az egyik: a nyilvános számadásra

kötelezett vállalatok adóját másodfokon tárgyaló bizottság már májusban megkezdte működését, az elintézésre váró felszólamlások jelentékeny részét feldolgozta és különösen humánus ténykedésével előnyösen tűnt fel. Ez a bizottság áll: *Matics Vasza* pénzügyigazgatóból, mint elnökből, *Bugarszki Tódor* pénzügyigazgatói inspektorból, *Siák Gavra* pénzügyigazgatói titkárból, dr. *Königstädler Ottó* gyárosból és *Jovanovics Koszta*, bank főtisztviselőből, aki azonban lemondott.

A harmadik bizottság: a *forgalmi adófelszólamlási bizottság* szintén megkezdte már a működését, amit azonban hamarosan megszakítottak. Ez a bizottság azzal kezdte működését, hogy mindenekelőtt letergályolta az adófelszólamlásokat, azokban az adóügyekben amelyekben a pénzügyigazgatóság a közel-múltban több millió dináros adóhátról rótt ki.

A bizottság elnöke: *Radiojevic* Stevan mérnök, helyettese: *Matics Tósa* lelkész, tagjai: dr. *Stejics Jovan* városi főorvos, *Dmics Lázár* nyugalmazott tanító, *Vucskovics Milán* kereskedő, *Faith Gyula* gyáros. Póttagok: *Dungyerov Stevan* kereskedő és *Mogin Jovan* vendéglős.

A budapesti tábla

leszállította az ügyészt bántalmazó rendőr büntetését

Felmentették a rendőrorvost, aki az ügyész itasságát igazolta

Budapestről jelentik: A múlt év télen szokatlan izgalmak között tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszék *Schadl* tanácsa a *Karácsonyi Bálint* ügyész bántalmazása körül támadt bűnyüget. *Karácsonyi Bálint* 1924 május 21-én hajnalján a Nefelejt-uccában sétált, ahol *Tóth József* közzendrőr megtámadta, megkardlapozta, azután szilra fűzve bekísérte a kerületi kapitányságra, ut közben folyton rugdosva, ütve az ügyészt. A kerületi kapitányságról a főkapitányságra kísérték, ahol dr. *Guthard* Tibor rendőrorvos vizsgálta meg *Karácsonyi* és azt állította, hogy az ügyész súlyosan ittas állapotban került a főkapitányságra. A lefolytatott tárgyalás során a *Schadl*-tanács bűnösnek mondotta ki *Tóth József* rendőrt, hivatalból üldözőndő hamis vád büntetésében, hamis tanúzásra való rábrírásban, súlyos testisértés büntetésében, továbbá személyes szabadság elleni vétésében. Bűnösnek mondotta ki a törvényszék dr. *Guthard* Tibor kerületi rendőrorvost is gondatlanságból elkövetett hamis orvosi nyilatkozat kiadásában, mert mint központi ügyeleti orvos, amikor *Karácsonyi Bálintot* elébe állították hamis orvosi véleményyt adott ki, amennyiben azt állította róla, hogy *Karácsonyi* ügyész másodfoku szeszmegezésben szenved. Ezért a bíróság *Tóth Józsefet* össz-büntetésül három évi fegyházra, hivatalvesztésre és politikai jogainak feltüsgesztésére ítélte, a rendőrorvost pedig hat évi fegyházra ítélte. *Oberle Márk* rendőrt, akit az ügyész az azzal vádol, hogy *Tóth Józsefnek* a bűncselekmény elkövetésében segédkezett, a törvényszék felmentette a vád alól.

Az ítélet ellen úgy az ügyészség, mint a vádlott is felebbezést jelentett be. Pénteken került az ügy tárgyalásra a budapesti ítélőtábla elé. A perbeszéd elhangzása után kihirdették a tábla ítéletét, amelyben az ítélőtábla *Tóth József* rendőrt büntetését két évi és hat hónap fegyházra szállította le, a politikai jogvesztésre vonatkozó mellékbüntetését pedig mellőzte. A *Guthard* orvosra vonatkozó törvényszéki ítéletet a tábla megsemmisítette és az orvost felmentette, *Oberle* rendőrt felmentését pedig helybenhagyta.

Két magyar katona halála a riff-kabilok elleni harcokban

Magyar katonasírok Afrikában

A franciák nem adnak ki veszteség-listákat. Nem akarják, hogy Párisban nyugtalanodjanak s hogy kételkedni merészeljenek abban, amit a hivatalos jelentések mondanak, hogy: »a mi részünkről veszteség nem volt«. És talán azt hiszik, azzal, ha a halottak neveit nem közlik, sikerül jelentéktelen kis epizódoknak feltüntetni az afrikai háborút.

Ha a Marokkóból érkező leveleket erősen cenzurázzák is, mégis érkeznek olykor hírek a harcterről. Egyik, az idegen légióban szolgáló olvasónk most a következőket közli: Fejtől délre a berber-törzsekkel határos területen, a berberek 200—300 főből álló csapatokban éjszakánként megtámadják a legszélső posztokat s kegyetlen vérengzést visznek véghez. A franciákat nagyon nyugtalanítja ez a meg-megújuló támadás, s csapatokat koncentrálnak ezen a területen. Az idegen légióknak azokat a századait, amelyek a hosszú harcokban kifáradva pihenőre mentek, behívták s újból a harc vonalába küldik. Az Európából most átszállított ujoncok, akiket a világ minden tájáról az idegen légióba csábítottak, már mind a harc vonalban vannak. Hat-hét napi kiképzés után küldték ki őket a frontra. A bevonulók közt igen sok egész fiatal léány van, akinek még puska soha

sem volt a kezében. Most ezek állnak a legszélső poszton. Rájuk vadásznak a rifek, berberek s egyéb afrikai törzsek. Rajtuk kívül a franciák a *goums*-okat használják fel a veszedelmes pozíciókban. Ezek a *goums*-ok szintén berberek, de francia protektorátus alá tértek. Valamennyi vakmerő lovas, rettenthetetlen harcos, s most pénzért, francia zsoldért saját testvéreiket lövik agyon. A veszedelmes helyekre franciák nem igen mennek, noha a franciák a maguk katonáinak védelmére mindent megtesznek. Fezből nap-nap után igen sok repülőgép érkezik, a repülőknél az a feladatuk, hogy a francia csapatok előtti terepet bombázzák s így az ellenségtől megtisztítsák.

Az idegen légióban régebben szolgáló katonák közül a harcoknak két magyar halottja van: *Fülöp József*, aki Aradról s *Botó Árpád*, aki Kolozsvárról került a légióhoz, a berberek fegyverétől esett el. *Fülöp* 18, *Botó* 23 éves volt, s mindkettő kaptalári rangot viselt.

A franciák Tizi Adni-ban temették el a két halottat.

Sírkukat, amelyben messi hazájkiról álmodják örök álmukat, egyszerű fejfa jelzi.

Két magyar élet pusztult el a francia imperializmusért...

Egy volt subotikai festőt vádolnak a bécsi kommunisták Rákosi denunciálásával Fantasztikus vádak Hódy Géza ellen

Bécsből jelentik: A bécsi kommunista központot s a világ minden részéből Bécsbe összevetődött kommunistákat természetesen bárkinél jobban foglalkoztatja az a kommunista-puccs, amelyet a budapesti rendőrség leleplezett, *Rákosi* Mátyás és társainak elfogatását, a nyomozás minden fázisát a kommunista szervezetek élénken tárgyalják. A kommunistáknak maguknak is van kémszervezetük s ennek tagjait mozgósították, hogy állapítsák meg, mikép juthattott a budapesti rendőrség tudomására *Rákosi* odaérkezése. Mert azt megállapították, hogy a budapesti rendőrség tulozta szerepét s a nyomozás terén olyan érdemeket tulajdonított magának, ami tulajdonképpen nem illeli. A budapesti rendőrség e megállapítások szerint előre tudott arról, hogy *Rákosi* Mátyás Budapestre érkezik, a volt népbiztos már Bécsben s Bécsből kezdve minden lépésénél magyar detektívek kísérték. A pesti rendőrség azért hagyta *Rákosi* néhány napon át nyugodtan dolgozni Pesten, hogy minél több emberrel kerüljön összeállításba s minél több társát lehessen letartóztatni.

A bécsi kommunista detektív-szervezet egy egész Jugoszláviában jól ismert festőművészt, *Hódy* Gézát, gyanúsít azzal, hogy a budapesti rendőrségnek anyagi előnyök fejében besúgta az összeesküvést, *Rákosi* szereplését s ő árulta el, hogy *Rákosi* Mátyás Budapestre megy. Bécsi kommunisták nagy elkésreddéssel beszélnek *Hódy*ról s egész fantasztikus történetet mesélnek a festőművész korábbi, különösen jugoszláviai szerepléséről. Azt állítják róla, hogy *Hódy*, a háboru befejezése után orosz fogságból hazatért Magyarországra, ahol Halason kommunista városparancsnok és direktóriumi tag volt. A kommunizmus bukása után egy ideig Budapestben tartózkodott, majd lement az akkor megszállás alatt lévő Ujszegedre, ahonnan Pécsre került. Később Becskerekre

ment, ahol — mindez a bécsi kommunisták vádja, — összeismerkedett azzal a *Stács* nevű emberrel, aki 1920-ban merényletet kísérelt meg *Alekszandar király*, akkori trónörökös ellen. Bécsben tartózkodó volt becskerekiek többször látták a merénylet előtt *Hódy*-t *Stács* társaságában. A merénylet után keresték *Stács* bűntársait, többek közt egy *Juhász* nevű ember után is nyomoztak, de ez a *Juhász* eltűnt. A kommunista feltevés az, hogy *Juhász* szökését valaki előkészítette. *Juhász*zal egy időben eltűnt *Hódy* Géza is, aki később *Noviszadon* bukkant fel, ahol már előbb többször szerepelt különböző nevek alatt.

Ugyanez a forrás megállapítja, hogy a múlt évi feketeci kommunista összeesküvésnek *Hódy* Géza volt az agent provocateurja, ő ugratott be ártatlan embereket a kommunista mozgalomba s azután ő denunciálta őket.

Noviszadról *Szubotica*ra jött *Hódy* s ez év tavaszáig itt élt s itt is rendőrségi besúgó volt. Innen rendes jugoszláv utlevéllel utazott a tavasszal Bécsbe, ahol nyomban jelentkezett kémszolgálatra a magyar követségen. Mint volt orosz fogolylnak s volt kommunista városparancsnoknak sikerült a kommunisták közé bejutnia. *Rákosi* Mátyás Bécsbe érkezését is megtudta, részt vett a bécsi kommunista tanácskozásokon s mindent bejelentett a magyar követségnek. *Hódy* már *Rákosi* megérkezése előtt Budapestre volt s a bécsi megállapítás szerint ő az a titokzatos *Juhász*, a kommunista trijka tagja, aki a Vági-csoport tagjainak üzlmeit elárulta.

Eddig a bécsi hír, amelyet nemesak tartalma miatt, hanem a hírlorrásra való tekintettel is a legnagyobb tentatással kell fogadni.

Annai bizonyos, hogy *Hódy* *Szubotica*ról rendes jugoszláv utlevéllel utazott májusban Bécsbe. Itteni ismerőseinek s barátainak azt mondotta, hogy Bécsben

találkozik anyjával, feleségével és gyermekeivel. *Hódy* *Szubotica*n nem igen lehetett rendőrségi besúgó. Itt mint festőművész igyekezett kenyerét megkeresni s templomfestéssel is akart foglalkozni, azonban megbízáshoz alig tudott hozzájutni.

Valószínű, hogy a bécsi kommunisták, akik utólag ilyen nagy szerüen tudták mindent kinyomozni, csak azért vádolják *Hódy*t, hogy Moszkva előtt mentségük legyen, amiért nem vigyáztak jobban *Rákosi* Mátyásra.

A bécsi rendőrség cáfoja az augusztusi bécsi kommunista kongresszus hírét

Bécsből jelentik: A rendőrség a következő jelentést tette közzé:

Kapcsolathoz *Rákosi* Mátyás volt magyar népbiztos letartóztatásával, a budapesti lapok az utóbbi napokban felbűnést keltő jelentéseket közöltek arról, hogy *Rákosi* tervét, amely a magyar kommunista párt újraszervezésére és Magyarországon új tanácsuralom megteremtésére irányult, valamint e terv végrehajtásának módozatait ez év augusztus havában Bécsben, még pedig a II. kerület egyik könyvtárának helyiségeiben megtartott értekezleten beszélték meg.

Tekintettel az ügy fontosságára, a rendőrfőnökség nyomban e lapjelentések tudomásra jutása után beható nyomozást indított Bécsben és ezt a nyomozást a budapesti főkapitányság később érkezett megkeresése alapján teljes nyomalékkal tovább folytatta. Idáig azonban semmiféle konkrét támaszpontot nem lehetett nyerni arra vonatkozóan, hogy ilyen értekezlet csakugyan letöltött volna Bécsben 1925 augusztus 21. és 26. között, vagyis abban az időben, amelyet a budapesti főkapitányság megjelölt. Ellenkezőleg, kétségtelenül megállapították, hogy a megnevezett kommunista vezetők közül egyik-másik, aki az ideérkezett megkeresés szerint az említett értekezleten résztvett és felszólt, abban az időben, amikor ezt az értekezletet állítólag megtartották, egyáltalán nem tartózkodtak Bécsben. Áll ez különösen magára a Budapestben letartóztatott *Rákosi* népbiztosra is, aki augusztus 21. és augusztus 31. között, mint megállapították, *Braun Vilmos* dinév alatt Ausztriában tartózkodott ugyan, de nem Bécsben, hanem *Karinthia* egyik üdülőhelyén.

Az eddig folytatott nyomozás nem erősítette meg semmiben azt az állítást sem, hogy *Kun Béla* volt magyar népbiztos a legutóbbi hónapokban Bécsben tartózkodott volna.

A bécsi rendőrség jelentésével szemben — mint Budapestről jelentik, a budapesti rendőrség a következőket állapítja meg:

Ami azt az állítást illeti, hogy *Kun Béla*, *Rákosi* Mátyás és társai a kérdéses időben nem tartózkodtak volna Bécsben, a budapesti rendőrség kénytelen ezzel szemben megállapítani, hogy *Rákosi* Mátyás sajátkezűleg aláírta valóságában a leghatározottabban állítja, hogy augusztus ama napjaiban, amikor a budapesti rendőrség azt megállapította, három napig tartó kongresszuson vett részt Bécsben, amely kongresszuson *Kun Béla* elnökölt, aki akkor *Schwartz Imre* néven tartózkodott Bécsben.

Rákosiakat szombaton szállítják az ügyészségre

A Markó-uccai fogházban erősen készülnék *Rákosi* Mátyásnak és elfogott társainak elhelyezésére. Az ügyészség elrendelte a fogház egy részének kiürítését. Ezért a jogerősen elítélt foglyokat részben a gyűjtőfogházba, részben pedig más börtönökbe szállították át. *Rákosi*t, *Weinbergert*, *Vági Istvánt* és *Hámán Katót* magáncellákban fogják elhelyezni. Szombaton szállítják át a letartóztatottakat kisebb csoportokban a rendőrségről a Markó-uccai ügyészség fogházába és ugyancsak szombaton történik döntés arról, hogy rögtönítélő bíróság elé állítják-e őket.

BY-OXYNE FOGKREM

Kapható

„SOA“ DROGERIABANNOVISAD

Sztrájk

az adófelszólamlási bizottságban

A kis napidij miatt a vidéki tagok nem jelennek meg az üléseken

A sentai és topolai járásból beérkezett adófelebbezések tárgyalását csütörtökön délelőtt kezdte meg Suboticán az adófelszólamlási bizottság. A csütörtöki nap folyamán néhány felebbezést el is intéztek, azonban a péntekre kitűzött tárgyalásokra már nem került sor, mert a bizottság vidéki tagjai nem jelentek meg a pénteki tárgyaláson.

A bizottságnak mintegy negy-öttszáz felebbezést kellene tárgyalni és a pénzügyigazgatóság állandóan sürgeti a felebbezések elintézését. A hír szerint az adófelszólamlási bizottság rövidesen nem is folytatja tovább munkáját, mert a bizottság vidéki tagjai és a pénzügyigazgatóság között differenciák támadtak, aminek valószínűleg az lesz a következménye, hogy új bizottsági tagokat kell majd kinevezni. Mint értesülünk, a tárgyalások félbeszakadásának az az oka, hogy a vidéki bizottsági tagok az állam részéről megállapított nyolcvan dinár napidijból nem tudják fedezni suboticiai tartózkodásuk költségeit és így ráfizetnek bizottsági tagságukra.

Atasevics Zsarkó a pénzügyigazgatóság részéről kiküldött bizottsági tag, a történekről még a délelőtt folyamán jelentést tett Pajics Mihajló pénzügyigazgatónak, akitől sürgős intézkedést kért.

A suboticiai felebbezéseket tárgyaló bizottság zavartalanul folytatja munkáját és rövidesen be is fejezi az adófelszólamlások letargyalását.

Piri

uj vadászterületekre vándorolt

„Halottiokról vagy jót vagy semmit!”

Pirit még én protezsáltam be annak idején első és utolsó szolgálati helyére. Potom háromszáz dinárba került szöröstül-böröstül, amiből kitűnik, hogy Piri árucikk volt, akár a szalámi, vagy a mozljegy. Am gazdája sohasem érezte vele alárendelt helyzetét, a családhoz tartozóként kezelték és sohasem hozták olyan kellemetlen helyzetbe, hogy például ráusztották volna valakire, mint a többi házőrző alkalmazottakat. Mert Piri a H. A. rendjébe tartozott, vagyis kutya volt. Ezzel szemben senki se vándorhatta kötelességmulasztással. Teljesen tudatában volt pozíciója óriási fontosságának. Egy palicsi villában teljesített szolgálatot. Szabad óráiban pedig műkedvelő előadásokat rendezett a családjá részére. Ezer kunsztot tudott, kész csudakutya volt, nem akadt párja az egész határban és a produkciók után egész komoly puszikat kapott a nőktől a fülére és az orrára. Sok irigye is támadt emiatt nagyon. Beléptidijakat sohasem szedett. Ma, aztán rémes dolog történt a Pirivel. Nekem, mint szintén eb tulajdonosnak, szinte meghasadt a szívem, mikor értesültem az esetről.

Öt kutya jelent meg az udvaron, öt pincsi, a szomszédos villák burzsni kutyusai, a Piri előzvegült háreme.

— Mi lehet a Pirivel? — kérdezte halalkan a legszemrevalóbb pincsi.

Még nem tudták a szörnyű hirt. Tanácstalanul néztek körül. Ekkor érkezett meg sebbel-lobbal Afi, a jölertesült japán pincsi, ő mesélte:

— Piri fejét leharapta egy farkaskutya. Egy vérengző vadállat. Hogy mi történt köztük? Rejtély. Azt rebesgetik, hogy nő. Félteékenység. A dráma szemtanuk nélküli játszódtott le. Piri állítólag szemet vetett a Farkas babájára. Farkas észrevette, hogy kutya van a kertben, megleste a csábítót és ham! — leharapta a fejét.

Azt öt vad-özvegy busan vakkantott és halalkan, mint amikor halott van a ház-

nál, diskurálni kezdtek. Dicsérték a megboldogultat. Mindenki csak jót tudott róla mondani. Mint az emberek. Aztán új vendégek érkeztek a szomszéd utcából. Mert Pirinek kiterjedt szerelmi hálózata volt. Ilyeneket mondtak:

— Kvalitások fia volt.

— Jellemes.

— Páratlan a maga nemében.

A lépcsőházban megjelent Piri gazdája, hóna alatt Piri hült tetemével. Az özvegyek odasiettek, félkörben körül-fogták, aztán sorba lebecsítették bolyhos farkukat, mint ahogy a zászlót meghajtják a becses halott előtt. Megadták neki a végtisztességet. (—más)

Árviz és földcsuszamlás Japánban

Tokióban huszezer ember vált hajléktalanná Harminc halott

Tokióból jelentik: Az október 1-ére virradó éjszaka a borzalmak éjszakája volt egész Japánban. Harminchat órás erős esőzés volt kedden és szerdán, aminek következtében számos helyen *hegyomlás és földcsuszamlás támadt*. A falvak lakossága a veszélyeztetett vidékeken az éjszakát a szabadban töltötte.

Tokió városát ebben a hónapban az esőzések folytán ezuttal harmadszor öntötte el az árviz. Az ár sok helyütt elöntötte a házakat és eddig *huszezer ember vált hajléktalanná*. A Tokióba vezető vasutvonolatokat az

ár elmosta, úgyhogy a fővárossal való összeköttetés teljesen megszűnt. A halottak száma eddig *harmincra rug*, az anyagi kár is igen jelentékeny. A kritikus éjszakán számos ember eltűnt. Az egyik vasutvonalon a földcsuszamlás következtében egy gyorsvonat kisiklott és az utasok nagy része megsebesült.

Az elemi csapások gyors egymásutánban való megismétlődése nagy pánikot idézett elő egész Japánban. A kormány akciót indított a károsultak segélyezésére.

A spanyolok elfoglalták

Abd el Krim székhelyét

A franciák is előnyomulnak Marokkóban és Szíriában

Párisból jelentik: A marokkói francia hadvezetőség hivatalos jelentése szerint a Rifane környékén megkezdődött offenzíva már eddig is *12—16 kilométer területre vezetett*. A rifkabilok ma-kacs ellenállást fejtenek ki és a hegyes-dombos terepen mindenütt beássák magukat. Pénteken a francia csapatok pihenőt tartottak, szombaton pedig folytatják az offenzívat.

Mint Beirútból hivatalosan jelentik, a francia csapatok a *druzok területén újból megkezdtek az előnyomulást*, amivel a hadműveletek új fázisba léptek.

Madridból jelentik: *A spanyol csapatok elfoglalták Aidiat, Abd el Krim székhelyét*. Madridban a hír óriási lelkesedést keltett. A házakat fellobogózták és nagy tömegek éltették az uccákon Alfonso királyt és Primo de Riverát.

Látta-e már Beogradot éjjel?

Guzlica és jazz-band — Néger világ a fővárosban — Sentai asszony és a szanitéc rendőrök — Beogradban két órakor záróra van

A beogradi éjjeli élet, ha nivó tekintetében nem is éri el a nagy nyugati metropolisok hangos éjszakáit, mégiscsak zajlik, s minden este megtalálja a maga palijait és áldozatait.

A beogradi éjjeli életben nem a bennszülöttek, hanem két emigráns nácio, az oroszok és magyarok viszik a főszerepet. Az oroszok a legtöbbször nemzeti szokásaikkal, táncokkal szórakoztatják a közönséget, a magyarok teljesen internacionálisak. Angol néven szerepelnek s a legtöbbször a pesti Csikágó angol nyelvén énekelnek.

A beogradi éjjeli életnek is története van. Az 1920-ban még egy rozoga épületben volt az egyetlen mulató. Ébresztőóra csengőjére lelezték az előadás megkezdését. Ma már mindenütt az előkelően bugó grug adja tudtul, hogy a pauszának vége van és az előadás megkezdődik. Ma négy varitő működik Beogradban, nem is szólva arról a hétszáznál több zenés lokálról, amelyek minden este magukhoz vonzzák Beograd mulatni vágyó közönségét.

Az orosz *Balatajka* bájotha el a legjobban a beogradi szíveket. Az orosz Balatajka, amely az első időben csak a Volgáról a Donról énekel, ma már egyforma tüzzel látsza a legújabb becsi gassenhauereket, a leggroteszkebb angol shymmiket, a legmodernebb bluest. Mindenütt táncolnak, a nagyvárossá vált Beograd külföldi szegítették a táncot profanizálni, amelyet azelőtt itt is csak a bálókön kultiváltak.

A beogradi ember nem élheti meg, legalább itthon nem, legfeljebb a külföldön. Még benne élnek sokan a kisváros mentalitásában, félnék a megszólástól.

Ha egy kereskedő, vagy jobbmódu ember hallgatott a bárányok csabító szavára s pezsgőt fizet, akkor bizony belekerül a közvélemény fekete könyvébe és sokáig tart, amíg rehabilitáltják.

Beogradban is az idegen mulat. Külön a diplomaták, külön a kereskedők, külön az utazók. A mulatásban is kasztrendszert van, amelyet mindig a pénztárca és az élnívágás háttorsága szab meg. Beogradban mulatnak, itt rugnak ki a hámból a subotici, a becskereki, a noviszadi nyárspolgár családapák.

A beogradi rendőrség nagyon vigyáz az erkölcsök tisztaságára. Most újból behozták a zárórát. Éjjel két órakor „fajramt”, be kell zárni. Az éjjeli élet szigoru inspektora Gyogyevics orvos-tanár. Egészségügyi detektívjei vannak, akik vigyáznak a férfiakra és vigyáznak a férfii hűségre. Az elmúlt napokban is egy sentai uriaszonynak volt kellemetlensége, mert azt hitte, hogy Beogradban sokkal több szabad, mint odahaza.

Általában a mulatás most egy kissé alábbhagyott. Ma már ritkák az ezerdinars cehek, inkább olcsó *zsilavkát* isznak a vendégek, mint drága Pomeyry-t. De azért a palik még nem veszték ki s még mindig a Vajdaság adja a legjobb palikat. Aki innen Beogradba megy, mondjuk az agrárügyeit elintézni, az ha más eredményt nem is ér el, de feltétlen erősíti a szerb-magyar barátkozást, legalább is a bárók, mulatók személyzetében kelt tagadhatatlan magyar szimpátiákat.

Beograd most tele van négerrel. Van néger soffór, van néger tagja minden jobb jazz-bandnak, van néger

előtáncos, portás s egyéb ilyen közhasznu pályán is nem egy működik. Együtt nem látni őket sohasem, nem akarnak konkurrenciát csinálni.

Aki mulatni akar, az találhat Beogradban mindent, ami szem-szájnak ingere. Sok pénz sem kell a mulatáshoz, különösen, ha valaki megelégszik azzal, hogy ne jazz-bandot hallgasson s ne pezsgőtől kótyagosodjon meg, hanem kimegy a külvárosba, ahol a *guzlicások* szerb dalokat énekelnek, a lokálban *csesvopscidát* szolgálnak fel, zamatos szmederevői bort ihat s megláthatja a régi száz év előtti Beogradot, amelyet az élet már ide szorított ki — a külvárosba.

G. D.

A kleptomániás orvos

Egy zagrebi orvos meglapta betegeit kezelés közben

Zagreből jelentik: Kinós botrány foglalkoztatja Zagreb közönségét. A botrány középpontjában dr. Sándor Jakab jótékonyaságáról ismert orvos áll, akinek igen nagy praxszisa volt.

Dr. Sándornak a Sztarcevic-s téren volt a rendelője és a legutóbb egy gazdag mézárosmester járt hozzá kezelésre. A mézárosmester észrevette, hogy pénztárcájából, a rendelőből való távozása után kisebb-nagyobb pénzesz-szeg eltűnt. Az orvosra gyanakodott és ezért legutóbb, amikor ismét kezelésre ment megjelölt bankjegyeket tett a tárcájába. Távozás után észrevette, hogy ismét hiányzik a pénzből, mire visszament és felelősségre vont a orvost. Dr. Sándor a mézárosmester követelésére vissza adta a pénzt, azonban az ügy így is a rendőrség elé került. A rendőrorvosi vizsgálat megállapította, hogy dr. Sándor kleptomániában szenved.

Dr. Sándor a botrány után az orvosi kamarának bejelentette, hogy lemond orvosi praxszisáról és családjával együtt külföldre távozott.

A puhakesztyüs, vasöklü miniszterelnök

Baldwin éles szóharca Lloyd George-zsal

Londonból jelentik: *Lloyd George-ot Baldwin* pénteken erősen megleckéz-tette. A miniszterelnök egy politikai banketten válaszolt Lloyd Georgenak, aki minap egy pártgyűlésen arról beszélt, hogy Angliának a mostani válság közepette „rátermettebb miniszterelnök van szüksége, mint aminő Baldwin”.

— Ha majd egyszer lemondok hivatalomról, akkor nagy figyelemmel és gyönyörűséggel fogom tanulmányozni az ujságokat — így felelt Baldwin miniszterelnök — én leszek a legboldogabb, ha azt látom, hogy az a rátermettebb miniszterelnök, aki után Anglia sóvárog, megjelent a láthatáron.

— Olyan miniszterelnök, akinek vasökle van finom, puha, bársonyosan sima keztyüben, aki soha sem tér el attól, amit egyszer kimondott, aki mindig uralkodni tud önmagán, de hisztérius kitérősekre is képes, ha a nép hisztériát kíván, aki megdöbbenően nyugodt tud maradni, ha nyugalmat várnak tőle, csapongó fantáziával, nagy intelligenciával és beretvaélú ítélőképességgel megáldott ember, aki előre látja a jövőt, olyan férfiu, aki éppen olyan eszes, mint amilyen szellemes.

Baldwin bkszédét az angol lapok élénk kommentárokkal kísérik.

HALCSONT

nélküli csipő fűzők legolcsóbban, mell-tartó, gyomoroszorító, orvosi rendelésre, haskötő legjobb kivitelben.

VIRÁG LEONTIN SUBOTICA
KRALJA ALEKSANDRA UL. 11 SZ.

HIREK**A bogár**

Gyöngé zibongással kezdődött, hátul a nyúlt agy körül. Egészen finom, de kitarító zúgás, mintha vonaton ébredt volna és tovább hallaná a kerekek csattogását.

— Fejfájás, hm... — állapította meg a tanár — sokat dolgozom mostanában. Híres természettudós volt, akadémiai tag, egyetemi professzor. Egész életét hivatásának szentelte, nőien maradt és az elshunó évek lassan kérget szöttek a szíve köré.

Bement a fürdőszobába. Vizet eresztett a kádba és óvatosan hajtolt a hőmérőhöz. Rövid, ősz szakálla furcsán remegett az állán, szórakozottan babralt a rézcsapokon, játékosan és önfeledten ringatta a hőmérőt a vízben.

Aztán belépett a kádba. A langyos viz kellemes melázásba ringatta és sovány lábcsárait kinyújtva hátradólt.

Ekkor a nyitott ablakon át, valahonét a bemosolygó égről berepült a bogár.

Mozdulatlan két felsőszárnya alatt bugva vibráltak az átlátszó vitorák, csápjait boldogan nyújtotta előre és mámoros zümmögéssel röpösített szét a zománcos téglafalu, fehér fürdőszobában. A tanár onnét alulról figyelte.

— Tavasz-bogár, — állapította meg — igen, hiszen május vége van.

— Különös... — melázott el és növekedő érdeklődéssel figyelte az állatot.

— Hogy repül... könnyen és biztosan, a bogár...

A ragyogó sárga pont ott cikázott, röpösített fölötte. Neki-nekivágódott a verőfényes falakhoz.

— Nem látja, — tünődött el a professzor. — át akar repülni rajta... Pedig a fal ellenáll...

Most a bogár a felparkány kiugró cromszélére csuszott vissza és megállapodott. A selyemszárnyakat lassan behuzta és csápjait mozgatva lassan elindult a keskeny kiszögellésen. A tanár jói látta minden mozdulatát.

— Kémlődök... — suttozta. A bogár csakugyan végigkutatta hosszában a falat. Főlfőlmászott rá.

A bogár most ugra mozdulatlanul állott ott a parkány díszén. És a következő pillanatban fölnyílt ismét a két kemény vitorla, a pergamentszárnyak vibrálni kezdtek és a ragyogó sárga pont fölemelkedett...

— Azt hitte, kitalál onnét... arról az emelkedésről...

A dongás most már idegesen vibrált és neki-neki vágódott a falakhoz. Az állat kétségbeesett erőlködéssel cikázott ide-oda. Százszor elrepült a kitárt ablak előtt és mindannyiszor elshunt mellette, neki a falnak. Most már kétségtelesen kiutat kereste, a szabadulást, ebből a különös, fehér börtönből.

— Nem találja, nem találhatja meg, — suttozta a tanár és elgondolkodott.

— Akár az ember... Keresi és nyitogatja a rést, amelyen kimenekülhet, de nem találja meg... Pedig az ablak nyitva van, állandóan nyitva...

A vergődő rovar dongásának halk síránkózása méla á'nodozásba ringatta és eltűnődött élete folyásán.

...Küzködés, harc, erőfeszítés... egyetemi évek, fiatalság és falak, falak, falak...

Akadályok, amiken átropülni nem lehet, ifjuság, szerelem, asszony... Lehullott és elshunt mellettük, nem vette észre soha őket, pedig nyitva állottak előttük...

— Aztán a tudomány... Könyvtárak hűvös árkdjai, betük és ákombakomok... furcsa parkányai a börtönbezárt és szabadulni vágyó léleknek... sima felületek, amelyekről a magasba száll az ember...

Hirtelen elkábult. Ugy érezte, hogy szárnyai nőttek és repül magasan. Büszkén. A nap felé. Ekkor a szárnyak összehúzódottak, a homály összefutott körülötte és zuhanásban tisztán és élesen

hallotta az elsivító levegő hűvös áramlását...

Aztán sokáig semmit sem érzett, csak a kitágult üresség tasztítását és alatt valami óriási barna foltot, amely nőtt és közeledett.

— Lebuktam, — gondolta meg — le kellett... vissza, a földre...

Tornyok futottak szét alatta, kettényílt házsor, ablakok rémületbe nyílt sötét szemelt látta még és iszonyu ütést érzett zúgó koponyáján...

... Amikor fölnyitotta szeméit, legelőszőr vékony, kék vonalkákat és szögletes kockákat látott, de egészen közel. Teste merev volt és combjai valami hideg és sima felületen feküdtek. Főlemelte fejét, körülmézett...

— Hol vagyok, oh, Istenem...

Keze hideget ért...

— Viz... — eszmélt lassan és föltápáskodott a fürdőszoba kékeres kőkockáiról.

Mellette a kerevet, rajta a szétrugdalt lepedő, oldalt a kád, a nyitott ablak, a beáradó napfény...

— Leestem, — sóhajtott föl és elmosolyodott.

Magára csavarta a lepedőt és közben letekintett a fürdőkád vizébe. Ott benn, a közepén, a kiszült felületen, mozdulatlan, sárga gyöngyszem ringatózott... a lezuhant bogár...

Megállt fölötte és szívét fanyar, kesernyész részvét szoritotta össze.

— Te is... — mondotta és indult kifelé, hogy megírja készülő könyvének, »A modern természettudomány« utolsó fejezetét.

Terecsényi György

*

— Zsivkovics Ljuba Szentán, Szentáról jelentik: Zsivkovics Ljuba, az országos radikális párt elnöke és Alekszijeovics Mita kerületi főispán pénteken Szentán tartózkodtak, ahol a helyi párt szervezet ünnepélyes fogadtatásban részesítette őket. Délután nagygyűlés volt, amelyen Zsivkovics Ljuba beszédet mondott, ismertetve a belpolitikai helyzetet. Zsivkovics beszédére Vuics Jócó válaszol. A beszédek felhangzása után Zsivkovics Ada, Mol, Martonos, Horos és Sztarakanizza külföldi tevékenységét fogatta. Délben bankettet rendeztek tiszteljükre, amelyen dr. Ludaics Milos ügyvéd, a párt szervezet elnöke üdvözölte a vendégeket. A bankett folyamán Vuics Jócó volt képviselő, Branovácsky Lázár, Sztirlic Béla képviselő, Bukur Dragomir postafőnök mondtak felköszöntőket.

— A genfi kisebbségi kongresszus programja. Genfből jelentik: A nemzetközi kisebbség-ügyi értekezlet napirendjén a következő tárgysorozatot szerepel: 1. Nemzetközi jogi elvkent a nemzeti túrelem kérdése érvényesítendő. 2. Az önkormányzat elvének fontossága szolgál alapul, különösen a nemzeti kulturális érdekek szempontjából, a nemzeti béke biztosítása érdekében. 3. A nemzetközi szervezetekre, elsősorban a Nemzetek szövetségére háruló feladatok. Az értekezlet elé több, ezekre a kérdésekre vonatkozó javaslatot terjesztene be.

— Ismét működnek Szuboticián a cégtáblarombolók. Csütörtökön éjjel ismét akcióba léptek Szuboticián a cégtáblarombolók, akik után már hetek óta eredménytelenül nyomoz a suboticiai rendőrség. Csütörtökön éjjel a Prokeschalota Antunovicseva-uccai frontján levették és magukkal vitték dr. Balog Ernő orvos üveg-tábláját, amelyen a szlav feliraton kívül az az egy szó van magyarul: orvos. Balog a tábla ellopását bejelentette a rendőrségnek.

— Beograd város kölcso. Beogradból jelentik: Popics beogradi helyettes polgármester pénteken visszaérkezett Párisból, ahol részt vett a városok konferenciáján. Popics ez alkalommal Párisban tárgyalásokat folytatott egy francia és svájci pénzcsoporttal Beograd város kölcsonéról. A kölcson, — amelyben a Mac Daniel amerikai pénzcsoport is érdekelve van, — hír szerint rövid időn belül perfektuálni fogják.

— Davidovics szkopljei agitációs utja. Davidovics Ljuba, aki a demokratapárt egy népgyűlésén vett részt Szkopljében, eredeti tervétől eltérően még nem tér vissza Beogradba, hanem agitációs utat tesz Szkoplje környékén.

— Kinevezés. Az igazságügy-miniszter dr. Lakovics Dusan volt kikindai járási főszolgabíró a kikindai törvényszékhez bírónak nevezte ki.

— Kikinda város közgyűlése. Velikakikindából jelentik: Kikinda város kiszélesített tanácsa Tabakovics Nikola polgármester elnöklésével közgyűlést tartott. A közgyűlés napirendjén több fontos városi ügy szerepelt.

— Rendkívüli városi közgyűlés Noviszadon. Lakics János, noviszadi helyettes polgármester kedd délután négy órára rendkívüli közgyűlést hívta össze a kiszélesített városi tanácsot. A közgyűlés napirendjén a gázgyár bérbeadásának kérdése, egy kotrógép megvétele és a vízvezeték- és csatornázási munkálatok ügyében kiírt pályázatok ügye szerepelt. A napirend pontjait a hétfőn délután négy órára egybőhívott jogügyi-, gazdasági- és pénzügyi bizottság is le fogja tárgyalni.

— A becskerekeli kereskedelmi és iparkamara nem képviselteti magát a sombri tőzsdé megnyitásban. Becskerekéről jelentik: A bánáti kereskedelmi és iparkamara meghívót kapott a sombri tőzsde igazgatóságától, hogy a tőzsde ünnepélyes megnyitásban vegyen részt. A kamara igazgatósága legutóbbi ülésén azt az érdekes határozatot hozta, hogy a tőzsde megnyitásban nem fogja képviselteti magát, mert az az élv álláspontra, hogy a Vajdaságban tökéletesen még egy tőzsde és a sombri tőzsde felállításán semmi szükség sem volt. Az igazgatóság foglalkozott a noviszadi tőzsde, október 20-ára összehívott kongresszusával, amelyen arról fognak dönteni, hogy bevezessék-e a határidő-üzleteket. A kamara ugy határozott, hogy a kongresszuson a határidő-üzletek ellen fog állást foglalni.

— Kellog megnyitotta az Interparlamentaris Unio washingtoni kongresszusát. Washingtonból jelentik: Az Interparlamentaris Unio kongresszusának megnyitását Kellog államtitkár az amerikai kormány nevében üdvözölte harmincnyolc különböző állam négyszáz kiküldöttjét és kijelentette, hogy önkormányzattal bíró népek képviselőinek ilyen nagy tömegű megjelenése bizonyítja, mily élénk érdeklődéssel foglalkozik a világ az önkormányzat kérdéseivel. Hangoztatta, hogy meg kell a népeket tanítani, hogy a béke gondolat után haladjanak s a népeknek be kell látniok, hogy a nemzetközi viszályok elintézésére alkalmasabb eszközök is vannak, mint a háború véletlen döntései.

— A bánáti Vida-pusztá önálló község lesz. Becskerekéről jelentik: Vida-pusztá, amely jelenleg Bánatski-Despotováchoz tartozik, beadványt intézett a vármegyéhez, amelyben azt kérte, hogy önálló községgé minősítsék. A vida-pusztaiak kérése ügyében október 10-án helyszíni értekezlet lesz, melyen részt vesz Tyosics Nabojsza központi főszolgabíró és Petrov Száva vármegyei tisztelbeli főjegyző. Ha az értekezlet határozata kedvező lesz, akkor Vida-pusztá lesz a második dobrovoljac község Bánátban.

— Vérátömlesztéssel mentették meg Rothschild Jenő feleségét. Párisból jelentik: Rothschild Kitty, — gróf Schönberg elvált felesége — néhány nappal ezelőtt súlyosan megbetegedett és az orvosok megállapították, hogy csak vérátömlesztéssel lehet megmenteni. A műtétet férje, Rothschild Jenő ajánlkozott, akinek vért átömlesztették. Az operáció jól sikerült és az asszony állapota azóta javult.

— Megtalálták Napoleon egy ismeretlen kéziratát. Savonából jelentik: Egy különös véletlen folytán az ottani városi könyvtárban megtalálták Napoleon egy eddig ismeretlen kéziratát, amely a császár irodalmi feljegyzéseit tartalmazza. A kézirat egy könyvalaku füzet, amelybe Napoleon Szent Ilona szigetén töltött rabságának éve alatt aforizmaszerű megjegyzéseket írt életének kimagasló eseményeiről. Az a csendes megalukvás, amely a megjegyzések gondolatmenetét jellemzi, arra vall, hogy a császár életének utolsó éveiben hū ábrándnak tartotta egykori hatalmi törekvéseit. A kézirat minden valószínűség szerint Las Dases gróf, Napoleon egyik hívének hagyatékából származik, aki néhány évig Savonában lakott. A rendkívül érdekes történelmi okmányt, hír szerint, még ebben az esztendőben rendező sajtó alá a párisi akadémia.

— A cseh kommunisták tüntetésre készülnek a magyar követség ellen. Prágából jelentik: A prágai kommunista párt szombaton este a város több kerületében tiltakozó népgyűlést tart Rákosi Mátyás letartóztatása és a mai magyar kormányrendszer ellen. A kommunisták a magyar követség ellen is nagyobb demonstrációra készülnek.

— Hetven éves férj és ötvenhat éves feleség véres féltékenységi drámája. Berlinből jelentik: Véres féltékenységi dráma történt a főváros nyugati kerületében. Meiser János hetven éves mechanikus, aki csütörtökön ünnepelte hetvenedik születésnapját, reggel összeveszett ötvenhat éves feleségével, mert féltékenykedett rá. A veszekedés azzal végződött, hogy az öreg ember fejbőlötöte az asszonyt, aztán két golyót röpített a saját mellébe. Mind a ketten a halállal vívódnak.

— A szuboticiai önálló iparosok betegsegélyző egyesületének közgyűlése. A szuboticiai rendőrfőkapitány néhány nappal ezelőtt — mint a Bács-megyei Napló megírta — felfüggesztette a szuboticiai önálló iparosok betegsegélyző egyesületének vezetőségét. A rendőrfőkapitányi hivatal pénteken 826. szám alatt rendeletet adott ki, amelyben értesíti az egyesület tagjait, hogy vasárnap, október 4-én délelőtt tíz órakor az egyesület hivatalos helyiségeiben rendkívüli közgyűlés lesz az új vezetőség megválasztása céljából.

— Ellitétek Pérics Marinkó büntársait. Noviszadról jelentik: A noviszadi törvényszéken pénteken délután hirdette ki Radulovics Mилоје törvényszéki elnök az itéletet Pérics Marinkó büntársai bünpörében. A törvényszék Rajin Dusan becskerekeli kereskedelmi utazót rablás miatt tíz évi fegyházra, Pivarszki István géplakatost két évi, Martin János földmivest egy évi börtönrre ítélte, az utóbinak büntetését a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette. A bíróság Vorgics Veljko földmivest hat havi fegyházra, Terzin Mátyás mészáros pedig orgazdaság miatt tíz napi fegyházra és ezer dinár pénzbüntetésre ítélte. Az itélet ellen Martin kivételével valamennyi vádlott felebbezett, míg az ügyész megnyugodott az itéletben.

— Felmentés a hamis eskü vádja alól. Noviszadról jelentik: A szuboticiai kerületi törvényszéken Mesch János szuboticiai lakost egy polgári perben tanuként hallgatták ki és vallomására megesketették. Utóbb az a gyanu merült fel, hogy Mesch János hamis vallomást tett, miért is az ügyesség hamis eskü miatt vádat emelt ellene. 1923 december 20-án tárgyalta a bűnügyet a szuboticiai kerületi bíróság és Meschet azzal az indoklással mentette fel, hogy vallomása nem volt lényeges a per szempontjából. Az elsőfoku itéletet a noviszadi felebbviteli bíróság pénteken helybenhagyta.

— **Lemondott a chilei köztársaság elnöke.** Londonból jelentik: Közvetlenül a walesi herceg elutazása után Chileben nagyon kiélesedtek a politikai ellentétek. A pártok vezetői és a notabilitások összegyűltek, hogy egységes jelöltben állapodjanak meg a köztársaság elnöki tisztére és hosszas huzavona után a tuhyomó többség Ibanez jelenlegi hadügyminiszter mellett döntött. Ibanez elfogadta az elnökjelöltséget, mire a köztársaság jelenlegi elnöke, Alessandri felszólította őt, hogy mondjon le miniszteri tárcájáról, mikor pedig Ibanez a felszólításnak nem engedelmesskedett, Alessandri mondott le a köztársasági elnökségről.

— **Fegyveres forradalmárok betörése egy brazíliai államba.** Montevidéoból jelentik: A Rivera melletti hegyekből háromszáz fegyveres forradalmár hatolt be Rio Grande del Sul brazíliai államba. Az uruguayi határ mentén álló brazíliai állami csapatok nem tudták megakadályozni a be nyomulást.

— **Franciaországban összeütközött két tehervonat.** Párisból jelentik: Csütörtök este tíz órakor Saint Etienneben egy tehervonat beleszaladt az állomáson egy ott veszteglő másik tehervonatba. Az összeütközés olyan erős volt, hogy a tehervonatok egymásba fúródtek, a romok feltorlódtak és a pálya hosszu vonalon elpusztult. Csodával határos, hogy csak egy fékező sebesült meg. A vonatkísérő személyzet idejében leugrott a kocsikról.

— **Leleplezték Budapesten egy kivándorlási irodát.** Budapestről jelentik: A belügyminisztérium detektívjei rájöttek, hogy Budapesten titkos kivándorlási iroda működik, amely leginkább a délamerikai országokba, különösen Brazíliába szállítja, természetesen jó pénzért azokat, akik nem kapnak amerikai vízumot és mégis ki akarnak vándorolni. Jelentették a kivándorlási osztály vezetőjének, hogy augusztus elején egy nagyobb kivándorló társaság indul Brazíliába. A kivándorlók vezetője Kertész Gyula volt, aki a brazíliai forradalom kitörése előtt Sao Paoloban az ottani magyar lapot szerkesztette és hónapokkal ezelőtt látogatába jött Budapestre. Kertész a Hollaendischer Lloyd társaság hajóján tizenöt utlevél nélküli budapesti fiatalembert csempészett Brazíliába. Az volt a gyanu, hogy egy társa Budapesten maradt, aki a holland hajótársaság megbízásából kivándorlásra csábit magyar állampolgárokat. A rendőrség határozottan megállapította, hogy működik Budapesten egy titkos kivándorlási iroda, de a gyanuba vett Harmath Pálra nem sikerült rábizonyítani, hogy ő csábitja Délamerikába a kivándorolni szándékozó magyarokat. A vizsgálatot tovább folytatják annak megállapítására, hogy kik ügynökösködnek a holland hajótársaság megbízásából.

— **Radikálispartii gyűlés Kikindán.** Velika Kikindáról jelentik: A kikindai radikálispartii szervezet gyűlést tartott, amelyen Eudisín Joco bánati képviselő beszámolót tartott. A képviselő beszámolót a választóközösség nagy tetszéssel fogadta.

— **Bécsben csökkent a munkanélküliek száma.** Bécsből jelentik: A munkanélküliek száma szeptember második felében 1464 emberrel kisebb és most mindössze 64.366 munkanélküli segélyt húzó foglalkozás nélküli álló munkás van Bécsben. Különösen a női munkások csökkenése feltűnő ebben a kimutatásban, ami annál figyelemreméltóbb, mert utabban egyedül a Siemens-Halske-cégnél 1200 női munkás sztrájkol.

— **Feljelentés egy noviszdai gyár ellen védjegyhamisítás miatt.** Noviszdáról jelentik: Az osztrák Karolina-malom és Keksz-gyár feljelentést tett a noviszdai Danubiusz-tésztagyár ellen védjegyhamisítás miatt, mert a noviszdai gyár Alekszandar-védjeggyel ellátott keksszet hozott forgalomba.

Csicserin befejezte berlini tanácskozásait Szombaton aláírják a német-orosz kereskedelmi szerződést

Berlinből jelentik: *Stresemann* külügyminiszter és *Csicserin* pénteken folytatták tanácskozásait, a melyeknek anyagával azonban semmiféle jelentést nem adtak ki.

A *Lokalanzeiger* szerint Csicserin elsősorban azokat az *aggályokat* hozta szóba, amelyekkel Oroszország a küszöbön álló biztonsági konferenciát kíséri. Azt is hangoztatta Csicserin, hogy *varsói látogatása nem akart demonstráció lenni Németországgal szemben. A német-orosz kereskedelmi tárgyalások végét érte.* Csicserin még az éjszaka folyamán érintkezésbe lépett Moszkvával és jelentést tett a megállapodásokról. Mielőtt a népbiztosok tanácsának hozzájárulása megérkezik, — valószínűleg már szombaton. — a kereskedelmi szerződést alá fogják írni.

Mint Londonból jelentik, a *Times* legutóbbi vezércikke az orosz- lengyel barátokról szól és arra a következtetésre jut, hogy *ezzel a bolsevisták újabb csapást akarnak*

— **Az angol munkáspárt új vezetőségében nincs kommunista.** Londonból jelentik: A munkáspárt liverpooli pártgyűlésén csütörtökön választották meg az új pártvezetőséget. Jellemző a párt többségének hangulatára, hogy kimaradt a vezetőségből mindenki, akit csak legtavolabbról is azzal lehetett gyanúsítani, hogy a kommunistákkal vagy általában a radikálisokkal rokonszenvez. Az új pártvezetőség kifogástalan szociáldemokratákból áll, akik a párt jobb szárnyából kerültek ki. Még a párt érdemes teoretikusa, *Webbs* is kimaradt az elnökségből.

— **Zita exkirályné fivérének esküvője.** Párisból jelentik: A párisi érsek magánkapolnájában a legszűkebb családi körben ment végbe *Lajos Bourbon* párizsi herceg és *Mária Lujza* hercegasszony esküvője. A mátkapárt *Dubois* bíboros, Páris érseke eskette össze. A vőlegény, aki huszonhat éves, Zita volt királyné fivére, az elhunyt párizsi herceg harmadszülött fia, a menyasszony pedig harmincegy éves, tehát öt évvel idősebb, mint a vőlegény. *Mária Lujza* hercegnő Clermont-Tonnerre márkilánya.

— **Befejeződött a vizsgálat a délbácskai kommunista szervezkedés vezetősége ellen.** Noviszdáról jelentik: *Skrebliján* Iván noviszdai vizsgálóbíró pénteken fejezte be a vizsgálatot a délbácskai kommunista szervezkedés irányítója *Csrvenecsis Nikola* noviszdai biztosítási hivatalnok ellen, aki tudvalevőleg január óta van vizsgálati fogságban. A vizsgálóbíró az iratokat pénteken átküldte az ügyészségre a vádirat megszerkesztése céljából.

— **Felmentették a gyújtogatással vádolt szentesi tűzoltóparancsnokot.** Szegedről jelentik: A szentesi városháza felgyújtásával vádolt *Bagi Imre* tűzoltóparancsnokot a törvényszék a pénteki tárgyaláson felmentette a vád alól. Az indoklás szerint a bíróság sem lélektanilag, sem fizikailag nem látja beígazoltnak a vádat. Az ügyész indítványára a bíróság a felmentés ellenére is elrendelte *Bagi Imre* további letartóztatását.

— **Macdonald nem forradalmár.** Londonból jelentik: A munkáspárt liverpooli kongresszusa pénteken véget ért. *Macdonald* a pénteki ülésen is nagy beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy ő nem forradalmár. Meg van róla győződve, hogy a liverpooli kongresszusnak az a határozata, amellyel megtagad minden közösséget a bolsevizmussal, több százezer szavazattal fogja erősíteni a munkáspártot a legközelebbi választásokon.

mérni Angliára. A kommunista orosz politika nyugaton tiszta helyzetet és nyugodt viszonyokat akar teremteni, hogy *annál háborítatlanabban és nagyobb energiával dolgozhassék* *Élő- és Hátsó-Indiában az angol érdekek ellen.* Kétségtelen, hogy Csicserin a maga egész diplomáciai művészetét mozgásba fogja hozni *Stresemannal és mindenképpen vissza akarja őt tartani attól, hogy tulajágosan messzire menjen a nyugati hatalmakkal az engesztelődés terén.* *Stresemantól* azonban bizvást el lehet várni, hogy azt az utat fogja tovább is követni, amelyet maga elé tűzött.

Jól tudja a német birodalmi külügyminiszter, hogy a tervezett biztonsági paktum — mint ahogy *Churchill* Genfben megmondta — nem irányul senki ellen és hogy ez az első lépés az európai konszolidáció utján és semmi sem kívánatosabb, mint az, hogy Oroszország is közreműködjék a konszolidáció megteremtésében.

— **Csekkhamisításért letartóztattak egy angol örgrófot.** Londonból jelentik: Az utóbbi napokban nem fogja ki a szencziókiból az angol arisztokrácia. A legelőkelőbb társaságok patinás nevű tagjai kerülnek összeütközésbe a büntető törvénykönyvvél. A minap a londoni rendőrbíró előtt állott az *oxfordi* kriketlegénység egy fiatal arisztokrataja, akinek nevét elhallgatták az újságok, mert a gazdag rokonság rendezte minden adósságát, amelyet szélhámosokkal harcolt össze, tegnap pedig egy délgliai arisztokrata nagybirtokost, *Torington örgrófot* tartóztatták le. Londonban följelentést tettek ellene, hogy olyan csekkkel fizetett, amelyekre nem volt fedezet. A legközlönyösebb a dologban az, hogy a legnagyobbbrészt apró-cseprő családokról van szó, egy följelentés sem panaszol nagyobb kárt negyven-ötven font sterlingnél.

— **A bolgárok pontosan fizetik a jóvátételt.** Szófiából jelentik: A bolgár nemzeti bank most utalta át a jóvátételi fizetések ezévi második részlete fejében 3 $\frac{1}{2}$ és az okkupációs költségekre 1 $\frac{1}{2}$ millió aranyfrankot. Ez az összeg bolgár valutában 32 millió levát tesz ki.

— **Tűz Topolán.** Topoláról jelentik: Csütörtökön délután *Pressburger* Ferenc mesterművész hazának udvarán kigyulladt egy álló, amelynek nádas teteje leégett. A kár több ezer dinár.

— **Megszöktek a kórházból.** Noviszdáról jelentik: Pénteken este a noviszdai közpáház bujakoros osztályából az ablakon keresztül összekötözött lepedők segítségével megszöktek *Szabó Anna* szobobrani és *Höllösi Zsuzsa* kikindai illetőségű leány. A rendőrség megindította a nyomozást.

— **Kitiltották a parkettáncosokat a bécsi mulatókból.** Bécsből jelentik: A mulatócsarnokok és egyéb tánchelyiségek tulajdonosait a rendőrigazgatóság értesítette, hogy a jövőben nem tűri meg a hivatásos táncosokat és táncosnőket. Október 1-étől fogva tilos ezekben a helyiségekben olyan táncosokat tartani, akik pénzért táncolni a közönség köréből táncolni kívánó hölgyekkel, akik vagy maguk, vagy kísérőik által ezért a táncért a hivatásos szerződötett táncost megfizetik. A rendelet ellen vétőket a rendőrség súlyos pénzbüntetéssel sújtja.

— **Véget ért a sarajevói faipari munkások sztrájkja.** Sarajevóból jelentik: A sarajevói *Teslics*-féle faipari vállalat munkásai elfogadták a nyolcszáz százalékos bércsökkentést és így a sztrájk véget ért.

— **Szerencsétlenül járt német vasúti munkások.** Berlinből jelentik: A *Görlitz-ből* *Zittauba* vezető vasutvonalon a *Drezdából* jövő személyvonat belerohant a töltésen dolgozó vasúti munkások csoportjába. A munkások közül ötöt a vonat halára gázolt, ezenkívül többen súlyosan megsebesültek.

— **A szubotcai reformátusok vasárnap-i istentisztelete és vallásos összejövetele — az imaház renoválása miatt — elmarad.**

— **Eltemették a Sztaribecsén szerencsétlenül járt vasutas.** Szomborból jelentik: *Brankov Zsivkó* szombori vasutas szerdán Sztaribecsen szolgálat közben szerencsétlenül járt. *Brankov* a sínek között járva nem vette észre a feléje közeledő vonatot. Már a vonat közvetlen közelében volt, amikor *Brankov* át akart szaladni a sínen, azonban elcsúszott és a vonat halára gázolt. *Brankov* holttestét csütörtökön este szállították Szomborbába, ahol pénteken nagy részvét mellett temették el.

— **Véres családi dráma Mélykuton.** Bácsalmásról jelentik: *Ignác József* mélykuti földműves rossz viszonyban élt a feleségével, aki néhány nappal ezelőtt, megunva férje rossz bánásmódját, hazatért szüleihez. *Ignác* felesége után ment és kérte, hogy térjen hozzá vissza, az asszony azonban hajthatatlan maradt, mire *Ignác* kést rántott és feleségébe döfte. Az asszony véresen összeesett. *Ignác*, látva, hogy feleségét elborítja a vér, öngyilkosságot kísérelt meg és késsel megsebesítette magát. Mindkettőjüket kórházba szállították. Allapotuk súlyos. A rendőrség megindította a mozást.

— **Katasztrófális árviz Tokióban.** Tokióból jelentik: Szerdán ismét katasztrófális árviz pusztított Tokióban és környékén. A víz több ezer házba behatolt. Eddig harminc halottról tudnak. Több száz ember megsebesült és igen sokan eltűntek.

— **Prof. Mabus Rasid Szomborbán** a Beograd kávéházban szombaton és vasárnap tartja érdekesítő előadását 9 órai kezdettel.

— **Hinkel pezsgógyár készítményei újból kaphatók.** Bővebbet *Ladányánál* (Bárányszálló.)

— **Dr. Reis Elek** gyermekorvos haza érkezett és rendelését megkezdte (IV., *Wilsonova* 54.)

— **Üzlethelyiségek a főtéren,** örök áron eladóak. Bővebbet *Földes* ruháüzlet.

— **Dr. Kosztolányi Árpád** orvos rendel lakásán: *Trg Vojv. Putnika* 4 (törvényszékkal szemben) *gyermek, bel, női s egyéb betegeknek d. e. 9-11-ig, bőr és neki betegeknek d. u. 3-5-ig és este 7-8-ig.* Sürgős esetekben bármikor. *Telefon* szám 525.

— **Női- és gyermekfelhőneműt** a legújtanýosabb áron a *»Dama«* fehérneműszalon készít *Tolstojeva* (Ódor-u.) 21.

— **Mielőtt vásárolj légszokrényt, sörpárátust és szállodabereendezést,** kérjen árjegyzéket *Brača Goldner* légszokrény-, fabutor- és rézarúgyártól *Subotica, Jurgoviceva* 25.

Egy ifju pár szerelmének

története szövdök végig

James Oliver Curwood
regényén, mely Október 1-től a

Kazán fia

cimen jelenik meg az **Ujságban.**
Az **Ujság** ára 4 dinár, vasárnap 5 dinár, havonként 80 dinár.

Előfizetéseket elfogad a

LITERARIA

könyv- és hirdaptesztő vállalat, *Subotica*
Jelačićeva ulica 1. Postafiók 76.

KINTORNA

Két barátnő találkozik a szubotical korzón. Az egyik — akiről előző számú, hogy már néhány völgyényt koptatott el — örömmel kérde a másiktól: — Hogy tetszik a jeggyűrű, amit Pistától kaptam?
— Nagyon — feleli a barátnő epesen. — Ez a legszebb jeggyűrű, amit eddig életében kaptál!

Hadigazdagok zsorra voltak a napokban hivatalosak egy becskeréki családnál. Uzsonna után — szokás szerint — a vendéglátók gyermekei produkáltak magukat, többek közt kislány bemutatva zenei képzettségét egy flótán. A vendégek csendben hallgatják a zenei produkciót, míg végre a hadigazdag felesége csendben megkérde a mellette ülő urtól:

— Csak azt nem értem, hogyan tud ez a gyerek ilyen szépen játszani azon a rossz szerszámon?

— Miért volna az a hangszer rossz?
— Na hát nem látja, hogy csupa lyuk?

A család gyerekestül kirándulást tesz az őszi verőfénytől ragyogó Palicsra. Alig ülnek le a parkban egy padra, hirtelen vihar és óriási eső kerekedik. Csúromvizesen menekülnek fedél alá, ahol az asszony szemrehányásokat tesz az urának:

— Nahát, ennek is te vagy az oka! Én indítványoztam, hogy tegyünk kirándulást Palicsra — s te persze mindjárt beleegyezted!...

A sombri Lloydban ebéd utáni feketézés közben folyt le ez a beszélgetés. A rádióról volt szó és amikor már mindenki elmondta a maga véleményét, megszólalt az egyik gabonás:

— Van egy barátom Beogradban, akinek olyan készüléke van, amely alig nagyobb egy kis cigarettadoboznál és Páris hallja vele.

A társaság egyik tagja rádupláz:
— Ez semmi! Nekem van egy barátom, aki Járánt hallja...
— Hol lakik ez az ember? — kérde megrökönyödve a gabonás.
— Tókióban...

SPORT

Magyar uszók győzelmei Bécsben. Bécsből jelentik: A WAC nemzetközi uszóiadalán a legjobb magyar uszók is starthoz álltak. Részletes eredmény: 100 m. gyors: 1. Bárány (Eger) 1 p. 00.7 mp. (rekord). 2. Gáborffy (NSC) 1 p. 04 mp. 3. Bartha (NSC). 100 m. melluszás: 1. Jung (NSC). 2. Bitskey (Eger). 3. Zenk (Bécs). 200 méteres hőlgyuszás: 1. Löwy (Hakoah) 3 p. 11.8 mp. (új osztrák rekord). A vízpolóban MTK 2:1-re győzött a Wiener Amateure Schwimm-Verein ellen.

Jeny nem játszik a spanyolok ellen. Budapestről jelentik: Jeny, aki vasárnap súlyosan megsérült, vasárnap nem játszhat a spanyolok ellen. A szövetségi kapitány Jeny helyett Kohutot jelölte a válogatott csapatba. Szó van arról is, hogy Fogl II sem áll a szövetség rendelkezésére, hivatalosan azonban az újpesti hátvéd még nem mondott le a szerepléséről.

Ismét elhalasztották a városi atlétikai versenyt, Becskerekéről jelentik: A jugoszláv atlétikai szövetség távirator kapott a lengyel atlétikai szövetségtől, melyben közli, hogy a városi nemzetközi verseny bizonytalan időre elhalasztották.

LEGUJABB

A törökök háborúra készülnek Anglia ellen

Tizenkét hadosztály vonult fel százötven kilométeres fronton Oroszország ágyukat és municiót szállít Angorának

Párisból jelentik: Angorai jelentések szerint a török hadvezetőség minden intézkedést megtett arra az esetre, ha Anglia a mossouli kérdést nem a török kormány kívánsága szerint rendezné. Háboru esetre Dzszerad pasa van fővezérül kiszemelve. Tizenkét hadosztály várja százötven kilométeres fronton a hadvezetőség parancsait. Oroszországból napról-napra érkeznek vonatok ágyukkal és municióval. Oroszország állítólag teljes támogatását helyezte kilátásba azzal a feltétellel, hogy Törökország akadályozza meg, hogy Anglia flottabázist teremtsen magának a Fekete-tengeren.

KÖZGAZDASÁG

A jugoszláv kivitel egy hónapja

Augusztusban a tengeri volt a fő kiviteli cikk

A vámstatisztikai adatok szerint kivitelünk ezévi augusztusban 765.739.000 dinárt tett ki a múlt évi augusztus 854.689.891 dinár kivitelével szemben.

A múlt év első nyolc hónapjában a kivitel 5.716.895.209 dinárijával szemben ezidén 5.838.456.980 dinárt tett ki.

Tonnákban és aranydinárban a kivitel a következőképpen alakult:

Múlt évi augusztusban 389.674 tonna kivitel 55.935.070 aranydinárt tett ki, míg az idén 371.180 tonna volt a kivitel 70.507.980 dinár értékben. Eszerint ez év augusztusában 18.494 tonnával kisebb volt a kivitel, míg 14.571.910 aranydinárral több, mint tavaly ugyane hónap alatt. Múlt év első nyolc hónapjában 2.310.553 tonna 389.138.658 aranydinár, ez év ugyanezen időszakában 2.808.011 tonna 501.594.906 aranydinárt tett ki a kivitel, vagyis ez év első 8 hónapjában 497.458 tonnával és 112.456.248 aranydinárral több volt a kivitel, ami tonnákban 21,52 százalék, aranydinárokból 28,89 százalék többletet jelent.

Ez év augusztusában ezek szerint súlyban és papirdinárban kevesebb volt a kivitel, mint a múlt évi augusztusban, viszont aranyértékben az idei augusztus lényegesen nagyobb értékű kivitel mutat fel. Ez a körülmény a dinár árfolyamemelkedése folytán állt elő. Múlt évi augusztusban 100 dinár 7,13 svájci frankot ért, ezidén 9,21-t. Mennyiség és érték tekintetében az ezidei első nyolc hónapban a kivitel sokkal kedvezőbb, mint tavaly.

Ezévi augusztusban a fő kiviteli cikkek voltak: tengeri 81.965 tonna 163,1 millió dinár értékben, fa: épületfa 95.029 tonna, 98,9 millió dinár, tüzelőfa 24.700 tonna, 5,9 millió dinár, gabona: buza 18.774 tonna 54,6 millió dinár, más gabonanemű 3.289 tonna 7,4 millió dinár, tojás 2232 tonna 60,7 millió dinár, szarvasmarha 15.518 darab 58 millió dinár, hus: friss 1.107 tonna 23,2 millió dinár, feldolgozott hus 58 tonna 2,3 millió dinár, ópium 26 tonna 17,5 millió dinár, nverszéz 600 tonna 16 millió dinár, calcium cyanamid 5065 tonna 14,6 millió dinár. Élő lo 3438 darab 13,4 millió dinár, sertés 7376 darab 11,4 millió dinár, cement 23.799 tonna 10,3 millió dinár, ólom lemezekben 795 tonna 10,3 millió dinár, fatermékek 2045 tonna 8,2 millió dinár, friss gyümölcs 2904 tonna 7,2 millió dinár, buza-liszt 1347 tonna 7 millió dinár, bárány- és kecskebőr 194 tonna 6,7 millió dinár, apró állat 30.855 darab 6,2 millió dinár, kender 334 tonna 5 millió dinár és mindenféle más cikk 98.205 tonna súlyban és 151,6 millió dinár értékben.

A felsorolt cikkekből a következő országokba volt kivitel:

Tengeri, dunai uton Brailán át 119 millió, Ausztriába 20,1, Olaszországba 14,9 millió dinár értékben.

Gabona: buza, dunai uton Brailán át 32,9, Görögországba 10,1, Ausztriába 5,6 millió dinár értékben, más gabonanemű görögországba 3,2, Ausztriába 2,6 millió dinár értékben.

Fa: épületfa: Olaszországba 73,5 millió dinár, Görögországba 4,8, Algírba 3,8 millió dinár, tüzifa: Olaszországba 4,3 millió dinár értékben.

Szarvasmarha: Ausztriába 318, Olaszországba 17,3, Csehszlovákiába 5,8 millió dinár értékben.

Hus: friss, Ausztriába 16,3, Olaszországba 5,1 millió dinár, huskonzervek: Ausztriába 1,2, Olaszországba 0,6 millió dinár értékben.

Nyerszéz: Franciaországba 16 millió dinár értékben.

Calciumcyanamid: Ausztriába 7,5, Olaszországba 6,9 millió dinár értékben.

Ló: Olaszországba 8,5, Ausztriába 2,1, és Görögországba 1,9 millió dinár értékben.

A tengeri volt a legfőbb kiviteli cikk. Ez év január 1-étől szeptember 1-éig a tengerikivitel 81.782 vagonra rugott 1728,1 millió dinár értékben.

Elrendelték a csődöt a megszökött szrbobrání bankigazgató ellen.

Noviszadról jelentik: Néhány nappal ezelőtt nagy feltűnést keltett Manojlović Gavra szrbobrání bankigazgató szökése, aki nagy adósságok hátrahagyásával ismeretlen helyre szökött. Manojlović Gavra Jugoszláviában található minden ingó- és ingatlan vagyonára a noviszadi kerületi törvényszék a hitelezők kérélmére elrendelte a csődöt. Csődbiztos: Glumác Bogdan törvényszéki bírósági elnök. Csődtörvényszék: dr. Jovanovics Gyóka, helyettese: dr. Favlović Momir szrbobrání ügyvédek. A követelések bejelentésének határideje december 21. A csődválasztmány december 24-én alakul és a csődtárgyalás január 21-én lesz.

Új tőzsdetörvény készül. Noviszadról jelentik: Dr. Krajacs Iván kereskedelmi miniszter új tőzsdetörvényt készít és ennek előmunkálatai alkalmából megkereste a noviszadi és a többi tőzsdét, hogy terjesszenek elő tőzsdetörvényjavaslatot, amelyet a miniszter törvénytervezete alapján fog használni. A törvényjavaslattervezet a noviszadi tőzsde részéről dr. Borota Branislav és dr. Tabakovics Alexander tőzsdei joggyi titkárok készítik.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. október 2.

Zürich deviza 9.1875.
Budapest deviza 1265—1269, valuta 1255—1265.

Prága deviza 60.075—60.575, valuta 59.875—60.375.

Berlin deviza 74.1—74.3 milliárd márka, valuta 73.55—73.95 milliárd márka.

Bécs deviza 1253.50—1257.50, valuta 1251—1257.

London deviza 272.

Newyork deviza 177.50.

Zürich, okt. 2. Zárlat: Beograd 9.1875, Páris 24.35, London 25.09, Newyork 518.375, Brüsszel 23.40, Milanó 20.85, Amsterdam 208.375, Berlin 123.40, Bécs 0.007315, Szófia 3.79, Prága 15.355, Varsó 87, Budapest 0.007250, Bukarest 2.44

Zagreb, okt. 2. Zárlat: Páris 265.81—269.81, London 272.66—274.76, Newyork 56.21—56.71, Berlin 1337.30—1347.70, Bécs 791.20—801.20, Pragát 227.30—229.70, Prága 16.54—168.50, Zürich 1086.50—1094.50, valuták: Dollár 55.325—55.925, Márka 1321—1331, Szokol 167—166.

Noviszadi terménytőzsde, okt. 2. Buza: bácskai szokvány K. D. 240 dinár, bácskai 77—78 killós tiszai 247.50 dinár. Forgalom 1150 mm Tengeri: bácskai új X. 110 dinár, bánai K. D. 170 dinár, szerémi K. D. 180 dinár, Forgalom 400 mm Liszt: 0-ás G. bácskai 400 dinár, kenyér 2-es bácskai K. D. 350 dinár, Forgalom 400 mm. Bab: fehér bácskai K. D. 210 dinár. Forgalom 200 mm Irányzat: változatlan.

Budapesti terménytőzsde, okt. 2. A terménytőzsdén nyitáskor az irányzat gyenge. Tiszavidéki búzát és rozsot a tegnapi középárfolyamon kínálják, de a legalacsonyabb kurzuson is van áruajánlat.

Az amerikai piacokon is gyenge az irányzat.

A budapesti tőzsdén nyitáskor 365—367.500 koronával van áruajánlat tiszai búzában, 362.500 koronával provencencia nélküli áruban. Rozsot 255.000 koronával, tehát a tegnapi legalacsonyabb áron kínálnak. A vidéki malmok telepvidéki búzáért és ere az ajánlatra van is áru.

Csikágói gabonátőzsde, okt. 1. Buza decemberre 125, buza májusra 137.35, Tengeri decemberre 78.5, tengeri májusra 83, Zab decemberre 39.5, zab májusra 43.875, Rózsa decemberre 79, rózsa májusra 85.

Newyorki gabonátőzsde, okt. 1. Buza 146, Tengeri 94.25, Liszt 675—725. Az irányzat búzában gyenge, tengerinél alig tartott.

Vizállás

Noviszadról jelentik: A noviszadi hidrotechnikai hivatal jelentése szerint a jugoszláv víztek mai állása a következő: Duna: Bezdán 250 (+1), Vukovár 272 (—), Noviszad 268 (—4), Zemun 243 (+6), Pancsevo 220 (+8), Szmederevo 307 (+2), Orsova 256 (—14), Dráva: Zakanj —30 (+2), Terezinopolje 10 (—6), Donji Miholjac 148 (—22), Száva: Zagreb 28 (+30), Sisak 360 (+160), Jasenovac 608 (+174), Brod 584 (+162), Mitrovica 370 (+106), Beograd 170 (+10), Tisza: Senta 60 (—10), Bece 180 (—10), Titel 260 (—7), Kupa: Karlovac 520 (+94), Una: Novi 330 (—10), Vrbas: Banja Luka 200 (—68), Bosna: Doboj 156 (—108), Drina: Zvornik 40.

Hölgyek!

Ne felejtsek el, hogy a szépséget az arc üdesége adja meg és ez csak úgy érhető el, ha „VISAGINE ADELINA PATTI” arctejet használ. Üvegje 30 dinár. LABORATOIRE „ADELINE PATTI” PARIS. Főképviselet Jugoszláviára ZAGREB, GAJEVA UL. 8. Kapbató minden gyógyszerárban, drogériában és illatszerkereskedésben.

A versenyautó halottja

Regény. Irta: F. X. Kappus

Bíró Mihály rajza.

45. folytatás

A fiaja egész tartalmát bele öntötte a nyílásba...

Az eddigi részek tartalma: Horváth Elemér báró montekarlói vesztését miatt tervezett öngyilkossága előtt nőül veszi Suboticán Rendulics Flóra novisadi gépirőlissasszonyt, aki azért kéri őt meg erre, hogy előkelő hangzású nevét viselhesse. A báró beleszeret feleségébe, aki Bécsben szeretője lesz egy gazdaggyárosnak. Egyezséget köt feleségével, hogy ha újból nagy vagyont szerez, akkor visszatér hozzá. Lepkowski lovag, aki Montekarlóban ezer frankot kapott Horváthtól, milliárdokat nyer számára ezzel a pénzzel. Horváth mint gazdag ember megjelenik Flóránál és jogait követeli. Az asszony, aki Risch Guidóba szerelmes, hogy megszabaduljon tőle, autóversenyre induló férje teájába mérget kever...

Mirjam találkozása Flórával

A verseny rendezése már helyén állt; az urak mindegyike kezében szorongatta stopper-óráját. A versenyautók a Leopold-strasse felől jöttek, egyik a másik után. A közönség valamennyit megtapsolta, sokan zsebkendőket lobogtattak és hangosan kiáltottak:

— Hurrá!

— Éljen!

Hűvös, ködös reggel volt.

Az Isel-hegy barátságatlanul nézett vissza a szemhatárról, az oldalán fekvő erdők unalmasan szürkéltek lombjukostott fáikkal. Erős szél szántott végig a dombok között és a felhők alacsonyban vonultak, szinte az emberek nyakában lógtak.

A Pfeil-kocsi a vasúti keresztezésnél jött.

Horváth takarókba burkolózva ült a kerékkel, a mechanikus mellette. Hátul az ülésben a kocsijárára beosztott versenyellenőr tanulmányozta feljegyzéseit.

Elemér a szájaszegletéből vetett oda néhány szót Mirjamnak, aki a starthelytől néhány lépésnyire állt:

— Örültség! Menjén azonnal haza!

— Nem megyek.

Türelmetlenül legyintett kezével a lány.

— Bolondokon nem lehet segíteni. Mondok valamit magának, Mirjam: magát már rég be kellett volna szállítani valamelyik szanatóriumba. Nem értem Grieb's doktort...

Bőrsapkáját hátratólta a fején és úgy folytatta:

— Meg aztán hova lett a büszkesége? Egy szikra szégyenérzet sincs már magában?

— Egy szikra sincs. — mosolygott Mirjam szinte átszellemülten.

— Beszélmi fogok az édesapjával. Kell valamit csinálni magával...

— Azt megteheted...

— Figyelmeztetem. — szót Horváth — ha eszébe jut magának, hogy...

(Folyt. köv.)

Flóra felöltözött a sötétben. macskapuháságu léptekkel kisurrant a szobából és lesietett a lépcsőn.

Egy pincér szaladt el mellette.

Megállította:

— Kérem, adja át a rendelést, félhatra reggelit Horváth bárónak, a 24-esbe. Ebbe pedig teát kérek, rum és cukor nélkül. Egész tele legyen...

Azzal átadott egy thermos-üveget a pincérnek.

Amikor visszatért, éppen olyan halak, mint ahogyan távozott, visszaloport a szobába. Ledől az ottománra, állát öklére támasztva.

Az alvó hortyogott.

Amikor a közeli templom toronyórája elütötte a fél hatot, Flóra már a folyosón állt. Átvette a pincértől a tálcát és bevitte a szobába.

— Csak csöndesen, — sugta oda a pincérnek, aki az ajtót kinyitotta, — köszönöm.

Még mindig koromsötét volt a szobában.

A tálcát, anélkül, hogy a rajta levő edények közül bármelyik is megcsörrent volna, letette az asztalra. Pillanatig hallgatódzott, de csak a saját szíve dobogását hallotta. Ujjai óvatosan tapogatózva az asztalkán megkeresték lakkozott, fekete kizárózkodást és felnyitotta annak zárait.

Az üvegfiola, belsejében a fehér porral, ott feküdt a táskának abban a rekeszében, amelybe még Bécsben elrejtette. Óvatosan kihuzta a dugót, azután a thermos-palack után nyult, lecsavarta nikkel-nyakát és azután a fiola egész tartalmát beleöntötte a nyílásba, amelyből forrón tört elő a tea gőze.

Az egész alig tartott fél percig.

Elemér még mindig aludt, mintha halott lenne.

Flóra azonban már mosolygott. Felcsavarta az éjjeli szekrényen álló világy-lámpát, odalépett az ágyhoz és megrázta a báró vállát:

— Fel, fel! Már itt az ideje...

Radio

Telefon: 6-29

KONRATH D. D. SUBOTICA

Savo Tekelje
ulica 79. szám.

-készülékek eredeti
„BROADCASTING”
és saját gyártmányu, gyári árakban a
BROADCAST.
SHS és Balkán vezérképviselőnél:

Komplett készülékek
Alkatrészek
Akkumulátorok
Anodbatteriak
Dupla fejhallgatók
Brown hangszórók
Lámpák
Mérnöki szaktanács
és rajz önépítőknél
Rádióbemutatók
nappal és este
Engedélyek gyors
megszerzése.

Vous appréciez ces savons-Pastels!

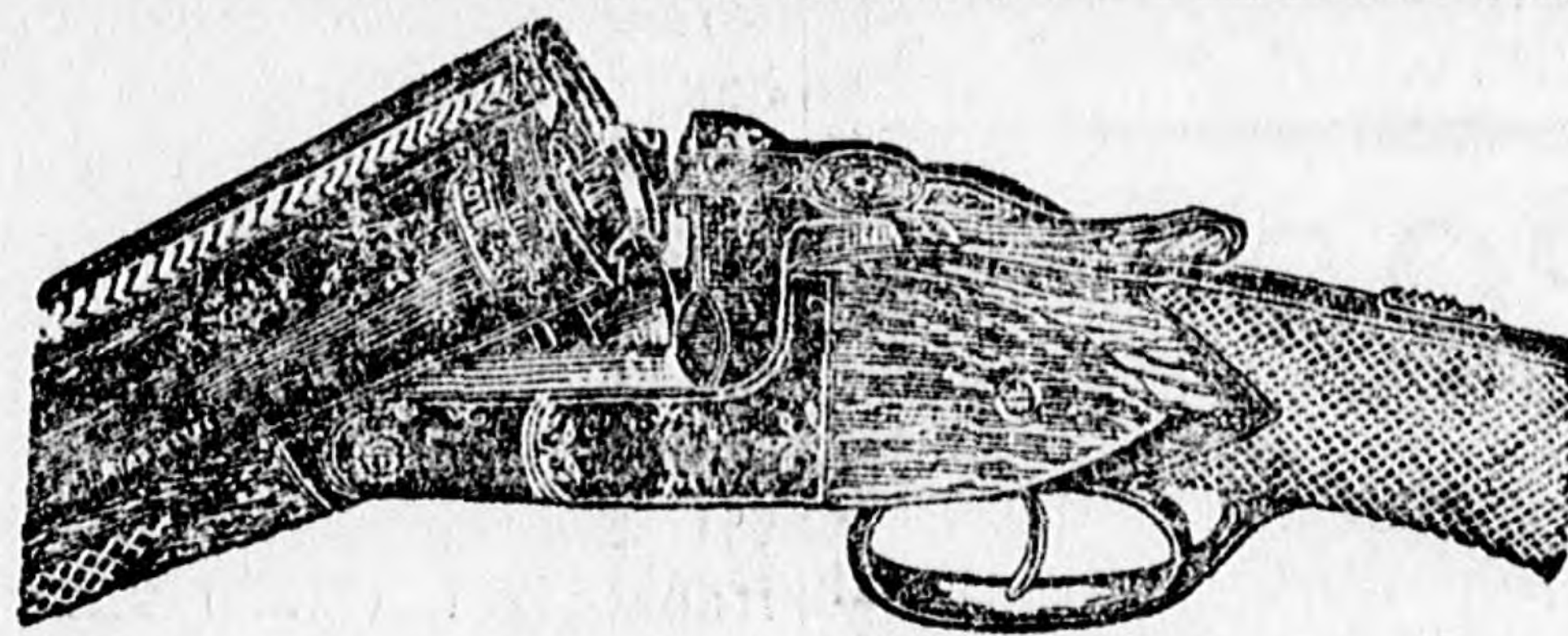
Vous appréciez

“Mon Parfum”

de

BOURJOIS

VADÁSZFEGYVEREK és LŐSZEREK

a leghíresebb német, belga, spanyol és olasz gyárakból állandóan és nagy választékban raktáron. A fegyverekért teljes jótállást vállalunk. Kereskedőknek és vadásztársulatoknak nagy engedmény.

ÁRJEGYZÉKET BÉRMENTVE KÜLDÜNK

ELSŐ JUGOSZLÁV FEGYVER és LŐSZER KERESKEDÉS

S. KOČANDA ZAGREB PRERADOVIČEV TRG — BROJ 1.

Okkázló-árak

SOLOMON H. GABAY

kézműáru és vászonáru nagykereskedésében

Vasina 13.

BEOGRAD

A „Három madárhoz”

Tetemesen mérsékelt árak:

Lutrsziliszkin, kabátra	260	dinártól kezdve
Selyem sziliszkin, kabátra	350	”
Asztragán fekete és szürke	220	”
Női szövés, kosztümré és köpenyre	120	”
Karakil, kabátra	160	”
Velour delina minden színben	150	”
Selyembársony minden színben 75 cm. széles	80	”
	60	”
Japánbélés a legújabb desszinekben	30	”
Szörme, fekete, szürke és barna	50	”

Tegyen próbavásárlást

8309

Rum- és likőreszenciák

legjobb
minőségben

Drogeria

LANDAUER SUBOTICA.

NYILTTÉR.

Miután a Beogradska Zadruga igazgatósága úgy határozott, hogy biztosítási ügyleteit újjászervezi, ennél fogva novisadi fiókját megszünteti és képviselőjével a biztosítókat illetőleg a novisadi Privredna Bankat bizta meg.

Ezen határozat alapján Veselica Stevan ur megszűnt hivatalnokunknak lenni, miáltal megvonatik tőle minden jog, hogy a Beogradi Zadruga nevében bármilyen ügyleteket is lebonyolítson, amelyek a Beogradska Zadrugát bármely alakban is köteleznék.

A Beogradska Zadruga igazgatósága

Önkéntes árverés.

A „Narod“ kávéház üzlethelyiségében lévő összes berendezés, tükrök, díszletek, csillárok, fagyalt gépek, faburkolatok díszletei október hó 5-én és 6-án d. e. 9 órakor önkéntes árverésen eladtnak. Minden időben megtekinthetők.

Narod kávéház tulajdonos

Oglas

Opštinsko poglavarstvo u Bačkom Petrovom selu ovim daje do zvanja, da će 15. oktobra 1925. g. na javnoj dražbi izdati lovište u svom hataru na 10 godina. Pravo lova počinje 1. februara 1926. Hatar je podeljen na 3 rajona.

Podrobniji uslovi se mogu videti u kancelariji opštinskog beležnika.

Bačko-Petrovoselo, 28. septembra 1925.

Opštinsko Poglavarstvo

Kiváló minőségű
lager- és transport hordók
circa 1000 hektóliterig. Literenként
1—1.50 dinárért.

Kiváló minőségű, körülbelül 500 hektóliter, homokos talajon termelt
rizling, kövidinka és sasza stb. must
vevő hordójába szürve. Lit.-ként
5 dinárért.

Két vagon 10—11 maligándos
zamatos óbor
literenként 7 dinárért.

Cirka százezer drb prima fanyelű
CIROKSEPRŐ
legjutányosabb áron

Cirka ezer mátermázsa ideitermésű
elsőrendű cirokszakai

eladó

HIRSCHL OSZKÁR

Potiskisvetinikola

(Senta mellett)

Utlevelek és passavanok

Közbenjárunk utlevelek és passavanok megszerzésénél és láttamozásánál Észak-amerikakivételével minden állam részére. Elintézzünk bármely ügyet a minisztériumoknál gyorsan és biztosan. Akinek bármi elintézni valója van Beogradban forduljon irodánkhoz, amely egyedül garantálja a biztos sikert. *Biró Reklama Beograd, Knez Mihajlova 11. Telefon 26—39.*

Értesítjük

t. vevőinket, hogy utazónk Stern Miklós ur cégünkből kilépett és így incasso felvételre már nem jogosult.

Mući i Drugovi

ALKALMI OLCŠO VÉTEL

Eladunk 15.000 darab
magyar mellényt
darabját 12 dinárért

franko vevő vasuti állomásáig. — Kiváratra küldünk ingyen mintát és mindenemű árunkról szóló árjegyzéket

MAGAZIN JEFTINOĆI
IVO HERO I DRUG, SUŠAK

Írószerek, papíráruk

szépirodalmi könyvek

üzletáthelyezés miatt

beszerzési áron alul kaphatók

Heumann Mórnál

Subotica, Jelačićeva ul. 1.

ELADÁS!

Elsőrendű eseh-samottglák

(Radialsteine) különböző nagyságban

samottliszt

60 darab modern, jókarban levő

film

szerb-horvát, magyar és német felirásos legjutányosabb filmek

Drag. S. Mijatović Beograd, Karadjordjeva ulica 51

WEITZENFELD és TÁRSA

Alapitva: 1902. Subotica Telefon: 190 az.

Távíratcim: Kenderipar. Iroda: Városi bérpalota. Telep: Sentaí put.

Mindenféle zsák, zsinegáru, tömlő és hevederek

PONYVA UJ ÉS HASZNÁLT PONYVAKÖLCŠÖN

Butorszövetek szőnyegek és az összes kárpitos cikkek gyári áron beszerezhetők.

Keresünk azonnali belépésre, nőtlen önálló

laboránst

lehetőleg dragéeismerettel. — Ajánlatok: STOCK COGNAC MEDICINAL, SLAV. POŽEGA, címre intézendők.

Legfinomabb

étkező-olajat

PRIMA MINŐSÉGŰ

SZÁLLIT MÉRSÉKELT ÁRBAN

OLAJGYÁR VELIKI-BEČKEREK

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT és MINTÁT

Szüksége van 4 üléses kocsira,
vegyen TATRA kocsit

szüksége van 6 üléses kocsira,

vegyen BENZ kocsit

Szüksége van kitünő teherkocsira

vegyen BENZ-GAGGENAU kocsit

akkor időt, pénzt és bosszúságot takarít meg!

A nagy orosz turamenet, az 1925. év legnehezebb útja, igazolja ezt. Több mint 5000 km rossz utakon és utatlan országrészekben, a Kaukázus kétszeres keresztelése, az utast és a kocsit a legerősebb próbára állította.

Vermirovski TATRA kocsival (Seria-kocsi) első díja a kocsi kitünő építéséért és gazdaságosságáért

Kissel 16/50 OS BENZ-kocsival (Seria-kocsi) első díja a gazdaságosságért és első hatódij.

Haitz 2 1/2 tonnás BENZ teherkocsival (Seria-kocsi) első díja a kocsi kitünő építéséért és a legnagyobb megterhelésért

WIENERWALD NŐI VERSENY

5 Tatra kocsi a startnál

5 Tatra kocsi büntetési pont nélkül a célnál

SVÁBHEGYI VERSENY BUDAPESTEN

Tatra 1. 2. és 3. díj.

Vezérképvislet az SHS-re Ch. NUSSER

Beograd, Cara Uroša 6/a, — Telefon 28—14.

MÜNCHEN, PETTENKOFERSTRASSE 31. — TELEFON 56474.

A cégtulajdonos jelenleg bemutató kocsival Zagrebban Palace Hotel.

GÉPÉSZ KERESTETIK

sörgyár részére, szabad lakással, fűtéssel, világítással és sörtermészetben. (Gőzgép, jéggyár, hűtőberendezés, villanymotorok) Részletes ajánlatok családi állapot megjelölésével. Schmolka hirdetőjébe Novisad, Futóskí put 2. küldendők.

Ajánlkozik Párisba jobb uriházhoz főzti, takarítani tudó, gyermekszerező urú

házvezetőnek

Beszél szerbül és magyarul. Utiköltség megfizetéséért szíves megkereséseket kérem:

Tauschek Novisad, Duna ul. 9.

Malomgépek

olcsón eladók:

1 rentabel (Besser)
1 hámozógép (Seck)
1 tarár

mind teljesen kifogástalan állapotban üzemnagyonbitás folytán

König-féle Hengerzőmalom

Havas és Forgács
Bačka-Topola

Eladó egy dupla pék-kemence

földgáz tüzelőanyaggal együtt, minden költség nélkül naponta négyyszer lehet sütni. Megtekinthető bármikor Temerinben a

Kohanc-féle régi fűrdőtelepen

Soós Károly

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Október 1-4-ig Csütörtöktől-vasárnapig

A néma vádoló

Izgalmas meneti frapáns filmjatek egy Mexikoból megszökött fegyencről 6 felvonásban.

Főszereplő:

E.inor Boardmann és Luz a csodakutya ki Rin-Tin-Tinnel a legnagyobb vetélytársa

Október 1-4-ig Csütörtöktől-vasárnapig Monopol-Orient-film Subotica

Páratlan nyencfalat! Öregét és fiatalát egyaránt érdekeli.

Az a disznó Morin

G. Maupa sant híres novellája a felvonásban

Főszereplő: Nikolaus Rimsky

Jón Zorró, Ka. Istrán ostora Douglas Fairbanks-film a kérszobában

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és almaszöveges azonnali. Legkisebb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felhívott jelzés leveleket továbbítunk. Kérdezőkérdezőkbe válaszoljuk megkérdésüket.

Nevelőnő, szlovéniai, beszél németül és horvátul, éves bizonyítványokkal, keres állást 1-2 gyermekhez. Érdeklődést Marica Haller névre Zagreb, Paromlinska cesta 89. kér, lehetőleg németül. 8462

Erőteljes ifjú tancsának felvétetik Szilágyi fűszerkereskedésében Suboticán, a gázzárral szemben. 8512

Prima szemüveg inga-órák, valamint ebédlőállás óra, tokhoz modern ütőse berendezett szerkezetek kaphatók

Markovics Ferenc ékszerész, Sombor, Kralj Petra ul. 6.

Paicson adnék zongora-órákat jutányos áron. - Cim a kiadóban. 8436

Cukraszegédet

elsőrendű szakembert, aki az ipar minden ágában jártassággal bír s mint munkavezető teljesen önállóan dolgozik, azonnali belépésre keresek. Ajánlatok a gyakorlati idő és az eddigi munkahelyek megjelölésével Dornstädter cukraszda, Novisad címre küldendő. 8487

Rövidáru angrozlet részére a Bácska-Bánátban jól bevezetett, a szakmában teljesen perfekt utazó felvétetik. Csakis komoly, megbízható emberek ajánlkozzanak. Cim a kiadóban. 8503

Mindenes bejáró szakácsné felvétetik. Cim a kiadóban. 8511

Fényképnagyításban ügy-nökök keresek. Apróné.

Perfekt szobalányt keresek vidékre. Varrást értő előnyben részesül. Cim a kiadóban. 8478

Vizsgázott soffőr, mechanikus állást keres, mint soffőr vagy autószerelő. Mija Pakaski Nova-Kanjiza Obilicevo. 8492

Pénzbeszedő óvadékkal állást keres. Beszél szerbül és magyarul. Cim: Jovan Vasiljev VIII, Milos Obilic ul. 69. 8482

Gabonaszakmában jártas érettségizett fiatalember, ki a szerb és magyar nyelvet bírja, azonnali belépésre állást keres. Megkereséseket »Szorgalmas« jellegre a kiadóhivatal továbbítja. 8496

Mindeneslány, aki horvátul, vagy németül is tud felvétetik. Postanska ul. 9. I. 8509

LEVELEZÉS

Házvezetőnőt keres egy magános közepkoru, jómodoru ur. Kellékek: föltétlen tisztesség, kellemes, csinos megjelenés, 30 év körüli, nyúlánk természet, finomlelkűség, megbízhatóság, rend, tisztaság kedvelés. Csak oly tisztességes családbeli, szerény, jobbnők jönnek számításba, kik a csendes uritottl mindenben megbecsülnék. Kalandornők vagy hivatasos szakácsnők kíméljenek. Részletes családi és személyleírását tartalmazó fényképes ajánlatok »Mérnök« jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 8459

Kérem följegyezni!

Van szerencsénk ügyfeleink szives tudomására adni, hogy vidékre is vállalunk és készítünk levél útján pontos méret, rajz és negatív gipsz modellek szerint mindenféle csonkra műlábakat, műkezeket, egyenes tartókat invalidus testekre - mellfüzöket acélból benikkelve és bőrvéve, minden víz garancia mellett Budapest Dollinger klinika B. Koranyi orvosprofesszor módszere szerint, továbbá kórházak, laboratóriumok, orvosok és fogtechnikusok részére beteggyógyászati műszerek, műtőasztalok stb. beteg toókocsok, gumikerék javítások is elfogadjatnak. Szives támogatást kérve teljes tisztelettel Alexander Ignác Subotica, Majšanski put 17. Városmagazinnal szemben levő téren. 8432

FÖGLALKOZÁS

Irodakisasszony több évi gyakorlattal, ki a gépirásban jártas, azonnali belépésre állást keres. Egy nagyobb kereskedelmi üzemhez pénztárnoknőnek is elmenne. »Szorgalmas« jelige a kiadó továbbítja. 8465

Utazót keresek a paprika szakmában. - Cimket »Csakis jobb munkaerő« jelige a kiadóba kérek. 8422

Kerestetik szakavatott malomasztalos, aki jó bizonyítványokkal rendelkezik, azonnali belépésre. Ajánlatok kéretnek Baranjski Paromlin d. d. Darda címre. 8499

Munkásnők felvétetnek könnyű, tiszta és állandó munkára jó fizetéssel. V. Gajeva ul. 63. (volt Bethlen-u.) 8332

Péket keresek nagy községben egyedülálló südőde felállításához egy gőzmalomnál, ki önállóan részről vagy bérbe azt vezetni volna képes, több gyár közelében. Levellek özv. Langné, Osijek I., Hangasse No. 71. 8467

Nőlkök figyelmébe!

Eredeti bécsi modell

KALAPOK

rendkívül izléses kivitelben

OLCSÓN

Átalakításokat gyorsan és pontosan végez

HÖS PIROSKA I DRUG

Subotica, Pašičeva ulica Tanulóhíányok felvétetnek.

Vas- és fűszerkereskedő segéd azonnali belépésre állást keres. Kalinka János, Bezdán. 8460

Naponta

friss pörköltkávét csak

Sugár Manonál kapható Suboticán.

1½ vagonos ujonnan berendezett gőzmalomba üzemeltetést keresek 250.000 dinár tökével, a társnak kell az üzletet lebonyolítani úgy, hogy a pénz kizárólag csak az ő kezén fordulna meg. Érdeklődők leveleiket küldjék özv. Langné, Osijek, Hangasse No. 71. 8468

Komlódrót

minden mennyiségben

legolcsóbban

kapható azonnali szállításra

BARZEL

vaskereskedésben, Subotica

Kérjen árajánlatot!

Könyvelésben, német és esetleg szerb levelezésben jártas fiatalember felvétetünk. Kohn Hubert nadrágtartó gyár, Ada. 8495

Külföldi felvétetnek azonnal Brača Sonnenberg főtéri cégnél. 8508

VÉTEL-ELADÁS

Jókarban levő 10 HP szivógázmotor eladó. Üzemben megtekinthető. Uveges Antal, B. Topola. 8282

Mindennemű ezüst pénzt, továbbá briliánseket, aranyat és ezüst tárgyakat a legmagasabb árában veszek. Josip Kalnecker, Osijek I, Županijska ulica 22. 8198

2000 dinárt

és százalékoit az eladásból fizeték havonta egy perfekt női fodrásznak

Kummerkramer Sombor, 8753

Mélyen leszállított árak tülhalmazott raktár miatt. Raglán 650 dinár, öltöny 550, divatnadrág 225, gummekruha 225, gumiköpeny 350, nőiraglán 600, leányköpeny 350, bőrkabát 975 dinár. Tavalyi összes áruk félárban, míg a készlet tart, kicsinyben és nagyban. Földes Samu ruháüzlet. - Narod-kávéház mellett, Vidékre utánvételt. Meg nem felelés esetén a pénzt visszaadom.

Mészáros és hentesáru üzletemet

Novisad legforgalmasabb helyén feltárral vagy anélkül igen jutányos áron eladom. Bővebbet »Progres« hirdetőirodában Novisad, Trg Oslobođenja 6. 8497

Eladó Mali-Idioš községben, központban levő jóforgalmu vendéglő az összes berendezéssel, valamint saját szikvízkészítéssel, uccai terras, tágas kerthelyiség, megfelelő melléképületekkel. Jelenleg három egyesület székhelye. Bővebb felvilágosítással szolgál Szilágyi Antal tulajdonos. 8445

Méhészeti nagyobbarányu, részletekben eladó. Lencz Géza Subotica, Segedinski vinograd., 8364

Bőrkabát, prémés gazdaskabát, esőköpeny, raglán, női és leányielöltök nagy választékban érkeztek és olcsón beszerezhetőek Eissler Izsonál, Barátok temploma során. 8396

KISS ZALOGINTÉZETE mindenféle értéktárgyakra kölcsönt ad. Zalogból visszamaradt cirka 507 méter sötétszürke finom gvanijuszövet, szállításra: v. férfi női raglán és téllkabátnak való, Ékszeresek, ruhák, kabátok, fehérműek és minden más tárgyak állandóan olcsón eladnak. Subotica, I. kör, Bogovičeva (Kintzi) ul. 12. 5697

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti PINTÉR gyógytár

1 darab 3½ HP Puch motorkerékpár nagyon olcsó árában eladó. Megtekinthető Friedmann villanyszerelőnél, Paja Kujundžića ul. 18. 8483

Jókarban levő asztalok és székek ELADÓK

Cim: Restoracija »Amerika« Novisad Kralja Petra ul. 20. 8407

KÜLÖNFÉLE

Elcserélném 4 tonnás tehetautómat »Waff« gyártmány, 35-40 HP, egy európai jókarban levő kocsiért. Érdeklődni: Báló Antal dohánygyárájában, Bezdán, fúutca. 8461

Szálloda és étterem megnyitása. Van szerencsém az igentisztelt közönséget értesíteni, hogy St-Becsén volt Amerika-vendéglő szállodának és étteremnek átalakítottam és a legmesszebbmenő igényeknek megfelelően ujonnan berendeztem és okt. 7-én ünnepélyesen megnyitom. - Kérem a közönség szives pártfogását, Bogošić Lajos (Diko).

Száraz raktár és pincehelység november 1-re kiadó. Révay mézkereskedés. Csirkepiac. 8439

FIFI KÖLNI VIZ

Készíti PINTÉR gyógytár

Paicson főhelyen 2 szoba konyhával turesen vagy butorozva kiadó azonnal. Cim a kiadóban. 8507

Butorozott szoba kisebb kiadó. Ugyanott zsakett csikos nadrág eladó. Cim a kiadóban. 8490

Gumibélyegzőt bármilyen nyelven készít Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket a Bácsmegyei Napló kiadóhivatala is elfogad.

Olcsó és jó naplan csakis Németh Margit üzletében. Subotica, Pašičeva ul. 8. kapható. Megrendelésre készítek pehelyből, gvanijából és vattából, úgy utat mint régit. Németh trafik, Edény-piac. 6710

Remélem, mindenki tudja hogy gyártmányaink csipek, izlésesek és olcsók

Beck Jenő kötött-szövött áruk gyára, Subotica Pašičeva ulica 8.

Női, férfi fehérmű

Nagy őszi olcsóság

a Harisnya királynál

még az eddigi áraknál is olcsóbban vásárolhat

ENGLER ALBERT, SUBOTICA

Strosmajerova ulica 8. Huspiac

Kévs haszonnagy forgalom